

ARBOGA KOMMUN

Kvalitetsrapport läsår 20/21

Skogsglántan

Innehållsförteckning

1	Beskrivning av verksamheten	4
2	Sammanfattning från föregående år	7
3	Utvecklingsområden	10
4	Läroplansområden förskola	11
4.1	Normer och värden	11
	Nuläge - var är vi?	11
	Resultat.....	11
	Analys och bedömning	13
4.2	Omsorg, utveckling och lärande	14
	Nuläge - var är vi?	14
	Resultat.....	15
	Analys och bedömning	16
4.3	Barns delaktighet och inflytande	18
	Nuläge - var är vi?	18
	Resultat.....	19
	Analys och bedömning	20
4.4	Förskola och hem	22
	Nuläge - var är vi?	22
	Resultat.....	23
	Analys och bedömning	24
4.5	Övergång och samverkan	25
	Nuläge - var är vi?	25
	Resultat.....	26
	Analys och bedömning	26
4.6	Uppföljning, utvärdering och utveckling	27
	Nuläge - var är vi?	27
	Resultat.....	28
	Analys och bedömning	28
4.7	Förskollärares ansvar i undervisningen.....	29
	Nuläge - var är vi?	29
	Resultat.....	30
	Analys och bedömning	30
4.8	Rektors ansvar	31
	Nuläge - var är vi?	31

Resultat.....	34
Analys och bedömning	37
5 Barn-/Elevhälsa	40
6 Analys och bedömning	42
7 Kommande utvecklingsområden	47

1 Beskrivning av verksamheten

Skogsgläntans förskola öppnades den 3 augusti 2020.

Till Skogsgläntans förskola flyttades en äldre befintlig förskola (Sörgården) samt en tillfällig förskola (Geddan) som efter en längre tids gemensam arbetsprocess slogs samman till ett.

Barn och personal från dessa två förskolor följde med till vår nybyggda lokal och personalen har under hela läsåret 2020/2021 arbetat riktat med att sätta arbetsprocesser samt rutiner för att skapa en trygg förskola för våra barn.

Skogsgläntans förskola består av fem avdelningar (huskroppar) som är uppdelade i mindre grupper med hemvister för de yngre och de äldre barnen. Varje avdelning (huskropp) har sin egen färg för att både barn och vuxna enkelt ska känna igen sig i vår miljö. Avdelningarna på Skogsgläntans förskola heter:

- Fröet (gul)
- Grodden (röd)
- Knoppen (grön)
- Kärnan (blå)
- Plantan (grå)

I juni 2021 var det 170 barn inskrivna på vår förskola. I grundbemanningen på Skogsgläntans förskola är det för närvarande 26 tillsvidareanställda årsarbetare men under läsåret har bemanningen utökats med visstidsanställd personal i takt med att barnantalet ökat och vi har totalt haft 28,5 årsarbetare i bemanningen under vårterminen 2021.

Skogsgläntans vision är:

"Ett naturnära lärande för ett hälsosamt liv".

Arbetet med visionen och de gemensamma ledorden:

GEMENSAM STRUKTUR, HÅLLBAR UTVECKLING,
UTOMHUSPEDAGOGIK OCH VÄLBEFINNANDE kommer att fortgå under läsåret för att förankras och synliggöras i vårt dagliga arbete.

Vi arbetar efter skollagen (2010:800) samt målen i läroplanen för förskolan (Lpfö 18) och där finns tydliga krav på att varje förskola ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete där verksamheten planeras, följs upp och utvecklas i förhållande till de nationella målen. Vi har även en del lokala mål och mått som kommunfullmäktige i Arboga kommun har beslutat kring som vi regelbundet följer upp och utvärderar i vår verksamhet.

Arbetslagen gör regelbundna kartläggningar, analyser, uppföljningar och utvärderingar av sitt arbete inom varje målområde. Utifrån kartläggningar och analyser skriver varje samarbetsavdelning handlingsplaner med prioriterade

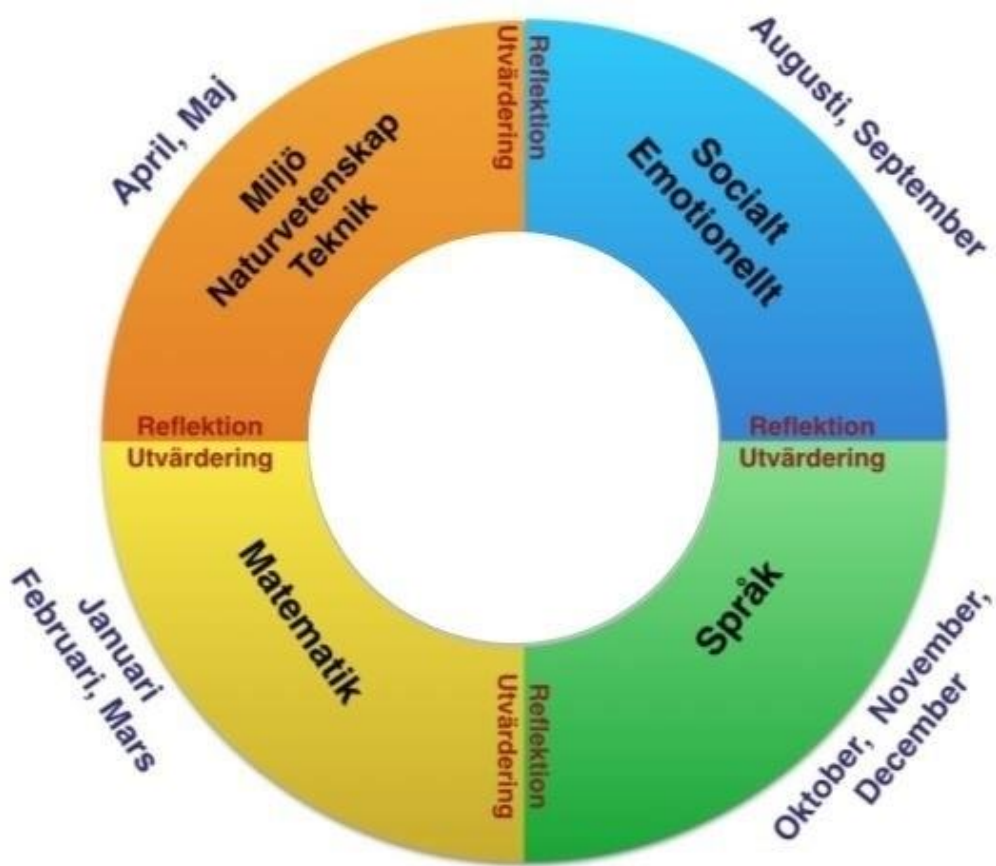
mål för det kommande läsåret inom respektive målområde. Dessa handlingsplaner fylls sedan på med aktiviteter som följs upp och utvärderas regelbundet under läsåret. I handlingsplanerna finns även möjlighet att synliggöra och dokumentera eventuella avvikelser och brister som kan vara av vikt inför de slutliga utvärderingarna som sker i slutet på varje läsår. Handlingsplanerna med de prioriterade målen samt de regelbundna uppföljningarna samt utvärderingarna ligger till grund för enhetens kvalitetsrapport.

Skogsgläntans förskola har under höstterminen arbetat med att ta fram nya handlingsplaner och de prioriterade målen och målkriterier baserades på:

- Utvärderingar, analyser och lärdomar från de tidigare kvalitetsredovisningarna.
- Utvärderingar, analyser från de tidigare "Planerna för likabehandling och mot kränkande behandling".
- En sammanfattning av nuläget vid terminens start.
- Barninventeringar.

På det Södra området har vi ett årshjul som tydliggör vårt systematiska kvalitetsarbete. Vi arbetar med läroplanens mål på ett medvetet sätt under hela verksamhetsåret. Men för att tydliggöra och synliggöra arbetet ännu mer har vi i vårt årshjul färgmarkerade perioder då vi arbetar aktivt med "fokusområden" (Socialt och emotionellt, språk, matematik samt miljö, naturvetenskap och teknik) för att på detta sätt säkerställa att alla områden i läroplanen kommit med i vår utbildning under läsåret.

2 Sammanfattning från föregående år

Vi har ett välfungerande årshjul där arbetet med vårt systematiska kvalitetsarbete finns synliggjort. De kommunövergripande rutinerna för det systematiska kvalitetsarbetet är en bra hjälp och ett bra stöd i arbetet med att följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten i förhållande till våra mål. Arbetet fungerar bra ute i verksamheten och alla pedagoger är delaktiga i det systematiska kvalitetsarbetet. Rutiner och arbetsgången för det systematiska kvalitetsarbetet behöver gås igenom regelbundet för att öka medvetenheten hos pedagogerna kring hur arbetet hänger samman och för att utveckla och förbättra verksamheten på bästa sätt utifrån de förutsättningar som råder. Mer fokus behöver läggas på analysen, vad som fungerat bra och mindre bra i vår verksamhet, vad som har bidragit till framsteg, vilka mönster kan vi se, vilka lärdomar vi gjort samt hur vi har utvecklat vår undervisning i förhållande till våra mål.

En viktig lärdom som vi gjort är att verksamheten och det systematiska kvalitetsarbetet fungerar väl om man följer den struktur, de rutiner och den planeringen man enats om i sitt arbetslag och i sitt team. Det är även viktigt att arbetslagen och teamen hinner prata ihop sig med varandra om uppdraget, verksamheten och förhållningssätt. När man fördelar ansvarsområden samt håller fokus på uppdraget minskar arbetsbelastningen.

Implementeringen av nya läroplanen, Lpfö 18 har genomförts. Utvalda delar har belysts genom kollegialt lärande såsom undervisning, lek, omsorg, anknytning och hållbar utveckling. Utvärderingen visade att pedagogerna har ökat sin kunskap om uppdraget, är nöjda med upplägget av implementeringen och kan medvetet koppla sin roll för barnens utveckling och lärande. Vi ser en medvetenhet och ökad kunskap om pedagogernas olika roller i att utvidga barnens lek, hur viktigt det är att inta olika roller i olika situationer för att planera, guida, utveckla och medla i leken. Ett av önskemålen från pedagogernas utvärdering var att fortsätta arbeta med leken som verktyg vilket är inplanerat som kommande utvecklingsområde.

Barnkonvention blir lag 2020 och har uppmärksammats i utbildningen. Vi har introducerat utvalda artiklarna som ingår i konventionen med störst fokus på artikel 2, 3, 6 och 12. Pedagogerna har fått i uppdrag att uppmärksamma det vardagliga arbetet med barnens rättigheter. Första uppdraget handlade om att synliggöra och lyfta fram hur vi aktivt lyssnar på barnen och inkluderar deras tankar i utbildningen. Under våren har pedagogerna på arbetslagsträffarna haft kollegialt lärande kring artiklarna kopplade till ICDP som förhållningssätt i utbildningen.

Barnhälsoteamets fortbildning för samtliga pedagoger visar ett stort engagemang, både hos pedagoger som barn. Genom att satsa på tydliggörande

pedagogik ökar vi barnens kommunikativa förmåga och ger förutsättningar för alla att likvärdigt lyckas. Kartläggningen av ärenden i barnhälsoteamet visar att kommande utvecklingsområde blir att stärka pedagogernas roll i barns lek och samspel vilket även är ett önskat utvecklingsområde av pedagogerna.

Vägledarna kommer kompetensutvecklas av specialpedagog i främjande och förebyggande lek gällande inåtvända och utåtagerande barn. Även Skapande förskola projektet har fokus på drama och musik som verktyg i leken för att främja barns lärande, kreativitet och fantasi.

Förskolans lärmiljöer är i ständig förändring utifrån barngruppens intressen och behov. Pedagogerna har fått inspiration och input för arbetet med att skapa stimulerande lärmiljöer som på ett medvetet sätt ska stödja barns intressen och nyfikenhet. Vi måste hela tiden se till att lärmiljön är föränderlig och pedagogisk utmanande. Utifrån den rådande pandemin i samhället har vårens studiebesök ställts in. På grund av pandemin som infann sig under våren behövde en stor del av utbildningen förläggas ute. Det gjorde att det skapades lärmiljöer ute vilka tidigare inte fanns när material flyttades ut och utomhuspedagogiken utvidgades.

Då det gäller arbetet med Skolverkets riktlinjer för minskade barngrupper är vi på god väg att tillgodose riktlinjerna. Samtliga förskolor arbetar i team från hösten 20 och delar in barnen i mindre grupper under större delen av dagen. Forskning visar att personalens utbildning och kompetens är den viktigaste kvalitetsfaktorn i förskolan samt barngruppens sammansättning. Det är angeläget att det inte blir för många relationer för barnen att förhålla sig till under en dag, framförallt har de yngsta barnen mest att vinna på att vara i mindre barngrupper.

IKT pedagogerna och lärspridarna sprider goda exempel och får med sig olika uppdrag som de ska utföra tillsammans med kollegor och barn. En del förskolor har kommit längre i detta arbete än andra men organisationen med lärspridare möjliggör att digitala verktyg används likvärdigt på samtliga förskolor. Under läsåret har vi även arbetat med animering genom projektet Skapande förskola i samverkan med Kulturskolans filmlärare. Detta har bidragit till en ökad kompetens och en förståelse för ännu ett givande IKT verktyg i arbetet med barnen. Utmaningen blir att samtliga pedagoger som inte deltagit i projektet ska lära sig iMotion som digitalt verktyg samt att uppmärksamma och hålla fokus på forskning kring användandet av digitala enheter för yngre barn. Hur vill vi förhålla oss till vårdnadshavares synpunkter och hur använder vi oss av digital förstärkning?

Det finns många sätt att försöka skapa glädje på en arbetsplats, en viktig del i det pusslet är att vi arbetar aktivt med arbetsmiljön och värdegrunden PUMI. I förskolans vardag är det stundtals hög arbetsbelastning och det krävs en flexibilitet i uppdraget. Många ser arbetsglädje som en viktig faktor för att

kunna balansera upp arbetets förutsättningar kontra uppdragets krav och riktlinjer. I samråd med arbetsmiljögruppen och hälsoinspiratorerna arbetar vi med att fokusera hur vi kan bibehålla och utveckla arbetsglädjen ute på förskolorna. Att vi ser till att arbetet ger energi, är meningsfullt och upplevs roligt på riktigt.

Vi har under många års tid haft arbetstid på måndagar till 18:00 för att skapa förutsättningar så att alla arbetslag ska kunna ha planerings- och reflektionstid inom ramen för arbetstidslagen. Vi har tidigare fått signaler om att måndagskvällarnas schemaläggning påverkar utbildningen, arbetsmiljön, schemaläggning och bemanningen på avdelningar och förskolor på ett negativt sätt då måndagen slukar många arbetstimmar. Under hösten provade vi ett nytt koncept gällande våra måndagstider, att enbart till 18:00 varannan måndag. Utifrån utvärderingen har det gett positiva effekter på upplevd arbetsmiljö och bemanning. Vi möter pedagogernas önskemål om att ytterligare prova detta koncept under våren och behöver vara tydliga med prioritering och planering av arbetsplatstiden. Hur ska mötestiden arrangeras och vilka teman behöver lyftas? När den gemensamma tiden för samtal minskar behöver prioriteringar göras för innehållet. Vårens utvärdering av måndagstiden visade att flera ville återgå till varje måndag vilket ska inplaneras till kommande läsår.

Arbetet med Hållbar utveckling har gett en fördjupad insikt i att vi behöver arbeta mer medvetet för att inkludera hållbart tänk i alla situationer i det dagliga arbetet. Att skapa hållbarhet i såväl sociala, ekonomiska som resursanvändning. Studiebesöket på Kreativt återvinningscenter gav en insikt i att vi behöver arbeta vidare med kulturen för produktion, att skapa gemensamt och kunna återanvända materialet flera gånger om. En utmaning är hur kan vi samarbeta mer med andra aktörer vad gäller återbruk och arbeta vidare med att bli kemikaliesmarta förskolor som använder sina resurser på ett mer medvetet och hållbart sätt?

Vårens annorlunda samhälle med en pågående pandemi har påverkat förskolornas organisation och handlingsförmågan. Kriser innebär trots allt nya möjligheter, pedagogerna har fått nya rutiner och utifrån detta hittat nya vägar som tryggt och säkrat barnens vistelse i förskolan. För mig som rektor är det väsentligt att inte låta mig lamslås av oro utan istället försöka höja blicken, se framåt och ta tillvara på de kreativa idéerna som föds ur den omvälvande Coronakrisen. Tillvaron kanske inte blir exakt som förut därför är det viktigt att vi alla håller i och håller ut, vad är lärdomen till morgondagen?

3 Utvecklingsområden

- Sjösätta organisationen och arbetssättet på Skogsglántan.
- Utveckla, omsätta och förankra förskolornas vision.
- Implementera förskolans gemensamma vision. Att lyfta andra till sitt bästa jag, genom kollegialt lärande.
- Synliggörande dokumentation genom processvägg.
- Förtydligande pedagogik, TAKK och bildstöd.
- Stärka pedagogernas roll i barns lek och samspel. Vägledarna kompetensutvecklas i främjande och förebyggande lek gällande inåtvända och utåtagerande barn. Skapande förskola projekt för förskolans med drama och musik som verktyg i leken för att främja barns lärande, kreativitet och fantasi.
- Stärka förskollärarnas ledarskap, att leda kollegor.
- Fortsatt arbete med organisation utifrån Skolverkets rekommendationer för minskade barngrupper utifrån varje förskolas förutsättningar.
- Arbetsglädje, feedback, stresshantering och återhämtning.
- Resursfördelningsmodellen, transparens och förståelse för budgetarbete.
- Utveckla arbetsformer och rutiner för att dokumentera, reflektera, planera och följa upp verksamheten systematiskt i arbetslagen.
- Utveckla lärmiljöer.

4 Läroplansområden förskola

4.1 Normer och värden

Nuläge - var är vi?

En viktig lärdom som vi hade med oss när vi flyttade till vår nya förskola var att tydliga rutiner, en god struktur och ett bra förhållningssätt där fokus ligger på barnens bästa gynnar barnens utveckling och lärande positivt. Vi hade även med oss erfarenheterna av att arbetet med att dela barngruppen i mindre konstellationer är gynnsamt för vår undervisning och utbildning. När vi delar barnen i mindre grupp sammansättningar så skapas utrymme så att alla barn blir sedda, bekräftade och kan få möjlighet att påverka sin dag på förskolan i större utsträckning.

Utifrån barninventeringar, observationer och arbetslagssamtal har vi uppmärksammat vad vi behöver prioritera, utveckla och förbättra i vårt arbete inom normer och värden.

Prioriterade mål läsåret 2020/2021:

Att skapa trygga och goda relationer.

Under hösten startade arbetet med att kartlägga verksamheten tillsammans med barn och vårdnadshavare när det gäller arbetet med Planen för likabehandling och mot kränkande behandling. Kartläggningen genomfördes via trygghetsvandringar, intervjufrågor, trygghetssamtal samt observationer.

Mål i planen för likabehandling och mot kränkande behandling läsåret 2020/2021:

- Mål med förskolans arbete mot kränkande behandling är att alla barn har rätt att känna sig trygga i förskolan, bemötas med omtanke och respekt och inte utsättas för diskriminering, trakasserier eller någon form av kränkande behandling.
- Alla barn ska känna sig trygga på vår förskola och ges möjlighet att skapa goda relationer med andra barn och vuxna.

Resultat

Fokus i uppstarten av detta läsår har legat på att skapa trygghet och goda relationer till både barn och deras vårdnadshavare. Vi är nya tillsammans, både barn och vuxna i nya gruppkonstellationer och vi befinner oss i en ny miljö där vi ska sätta nya strukturer och nya rutiner för att skapa goda förutsättningar för att alla barn och vuxna ska kunna bli sitt bästa jag, kunna utvecklas och lära tillsammans.

Vi arbetar aktivt med värdegrundsfrågor i vår utbildning. Vi är närvarande pedagoger som är med och stöttar, handleder och vägleder barnen i leken. Vi

jobbar för att barnen ska bjuda in varandra i leken och vi uppmuntrar barnen att hjälpa varandra. Det sker en daglig dialog om hur man är en bra kompis och hur man är mot varandra. Under uppstarten i höstas arbetar vi mycket med kompisemat och på samlingarna använde vi bland annat Bamsematerialet med de olika budskapen om hur man är en bra kompis. Vi tog hjälp av de olika figurerna Bamse, Skalman, Lille Skutt och Vargen i detta arbete. Vi använde oss av kompisånger och lärde oss flera tecken om vänskap och känslor. På avdelningarna har vi också använt oss av känslkort med tecken.

Vi arbetar med att stärka barnens positiva handlingar och ger barnen positiv uppmuntran och feedback i alla situationer under dagen. Vi förstärker när barnen gjort positiva handlingar mot varandra. Vi arbetar med känslor med hjälp av TAKK och bildstöd för att barnen ska kunna uttrycka och sortera sina känslor, respektera varandras åsikter och hitta tryggheten i gruppen. TAKK och bildstöd har använts dagligen för att förstärka kommunikationen samt för att förtydliga dagens aktiviteter. Vi har även använt oss av Puffarna (en app som tar upp känslor) på olika sätt. Dessa appar är pedagogiska och väl genomtänkta för att just ta upp känslor.

Vi arbetar kontinuerligt med att vi lyssnar på varandra. Vi samtalar och lyfter vikten av en god kommunikation i olika vardagssituationer som t.ex. samlingar och vid matsituationen.

Vi delar barngruppen i mindre konstellationer ute och inne under dagen för att kunna skapa goda relationer till barnen samt att de ska få möjligheten att bli sedda, bekräftade och kunna uttrycka sig. Vi har delat barnen i mindre lekgrupper där några barn åt gången har fått möjlighet att leka tillsammans inne på avdelningen. Även utomhus har vi delat upp barnen i mindre grupper och lekt på förskolans olika gårdar. Genom våra gruppindelningar ser vi att barnen får bättre förutsättningar att lyckas och vi pedagoger blir också mer närvarande, engagerade och delaktiga tillsammans med den grupp vi ansvarar för.

Vi använder materialet: Stopp min kropp och Liten och trygg i vårt arbete.

Det vi ser som en stor fördel är att vi pedagoger är sampratade och arbetar lika. Det blir tydligt för barnen, de vet att vi alla förhåller oss lika på förskolan.

Vi ser även vikten av att lyfta olika situationer som uppkommer direkt och prata med de inblandade om en konflikt uppstått. Alla får möjlighet att lyfta sin syn på den specifika situationen. Det är även betydelsefullt att lyfta olika händelser tillsammans med hela gruppen och ställa öppna frågor kring situationer som uppstår, detta för att alla på avdelningen ska bli medvetna om hur vi är mot varandra på förskolan för att alla ska känna sig trygga. Hur känner du då? Vad kunde man gjort annorlunda? Hur tänkte du då? Viktigt att det är situationer där inte något barn blir utpekad, utan att vi lyfter allmänna

situationer och händelser.

Det vi ser är av största vikt är att vi lyfter barnens positiva sidor och handlingar. Barnen ser då att vi uppmärksammar det positiva, vilket vi menar gynnar barnen och barngruppen. Vårt förhållningssätt blir positivt, vilket speglar av sig på barngruppen, det blir ett positivt klimat.

På grund av det rådande läget med pandemin har vår utbildning förlagts till stor del utomhus och vissa avdelningar har varit väldigt drabbade av personalfrånvaro vilket påverkat den planerade verksamheten. Vi upplever att det har tagit lite längre tid att skapa goda och trygga relationer till barn och vårdnadshavare detta läsår.

Analys och bedömning

Värdegrundsarbetet är en viktig del i förskolans verksamhet och vi jobbar ständigt med dessa frågor, både i arbetslagen och i barngrupperna. Detta är ett aktuellt ämne som vi kontinuerligt diskuterar, utefter händelser och situationer som sker i vår verksamhet och utbildning.

Vi lägger stor vikt vid att uppmärksamma det positiva som barnen gör, barnen ser då att de får uppmärksamhet för det positiva och inte tvärtom, att det negativa situationerna leder till uppmärksamhet. Vi är närvarande och lyhörda för barnens intressen och behov.

Vi stöttar, bekräftar och uppmuntrar barnen i olika situationer under dagen. Vi arbetar mycket för att stärka varje barns självkänsla och skapa förutsättningar så att alla barn kan utvecklas så långt som möjligt utifrån sina behov och förutsättningar. Vi delar in barngrupperna i mindre konstellationer under dagen så att alla ska bli sedda, bekräftade och få möjlighet att påverka sin dag på förskolan. När vi delar in barnen i mindre gruppkonstellationer ser vi att barnen får bättre förutsättningar att lyckas och vi pedagoger blir också mer närvarande, engagerade och delaktiga tillsammans med den grupp vi ansvarar för.

Våra gemensamma rutiner och strukturer på Skogsglantan för alla gemensamma ytor börjar sitta och vi börjar få ett bra flöde i vårt arbete som skapar goda förutsättningar för barnens fortsatta utveckling och lärande. Dessa gemensamma strukturer och rutiner har även bidragit till att vi kunnat skapa goda förutsättning för lek och relationsskapande mellan barnen och mellan barn och oss pedagoger.

Vi har lyckats skapa goda, trygga, stabila relationer som är en förutsättning för barns lärande, utveckling och meningsskapande. Vi har även lyckats skapa goda relationer med våra vårdnadshavare och till varandra i arbetslagen. Grunden för de goda relationerna bygger på vår ständiga tonvikt vid rutiner och flexibilitet i verksamheten, vår närvaro i barngruppen som pedagoger och

lyhördheten till varje enskilt barn och även till varandra som vuxna. Det fungerar bra när alla i arbetslaget vet vad som förväntas av dem och alla hjälps åt och vill åt samma håll. De mönster som kan skönjas är att när vi i arbetslaget får tid att reflektera och diskutera rutiner, barngrupp, enskilda barn, vårdnadshavare på ett konstruktivt sätt bidrar det till större fokus i nuet tillsammans med barnen, tydligare beskrivning av dagarna och verksamheten i stort, samt större möjlighet att finna lösningar på problem och dilemman vi ställs inför.

Försämringar i verksamheten blir tydliga när det ovanstående av någon anledning inte kan fullföljas. Om vi står inför personalbortfall eller frånvaro i arbetslaget blir det genast tydligt för både vuxna och barn att det goda vi bygger upp är färskvara och därmed väldigt sårbart och lätt faller sönder då något inträffar.

Vi ser betydelsen av att hålla fast vid rutinerna som väldigt viktigt liksom förmågan att kunna vara flexibel nästan känns ännu viktigare vissa dagar. Vi ser hur barnen påverkas positivt av att vi kan vara här och nu tillsammans med dem genom att arbeta mycket i mindre grupper så varje barn får möjlighet att bli sedd och lyssnad på av både kompisar och av oss vuxna. Vi ser behovet av att kunna be om hjälp som viktigt för att både barn och personal ska kunna hålla kvaliteten i verksamheten på en jämn nivå.

Vi ser att det gynnar barnen och vår utbildning att följa de gemensamma rutinerna som vi skapat. Det rådande läget med pandemin har påverkat vår utbildning och verksamhet då det varit mycket personalfrånvaro i perioder och lärdomen vi gjort är att det är viktigt att vi informerar våra vikarier om rutinerna som vi har och att vi som är ordinarie personal fördelar oss på bästa sätt i huset så att barnen och vårdnadshavarna får ett bra och tryggt möte vid hämtning och lämning.

Vi ser att det är viktigt att fortsätta arbeta medvetet för att skapa trygga och goda relationer med barn, vårdnadshavare och kollegor. Det är viktigt att vi ser och tar tillvara varandras styrkor och olikheter. Det är viktigt att vi arbetar vidare med mångfald och flerspråkighet då kännedom om olika levnadsförhållanden och kulturer kan bidra till att utveckla en förmåga att förstå och leva sig in i andra människors villkor och värderingar. Vi ser även att vi kan utveckla vårt arbete kring olika traditioner och hur vi uppmärksammar dem i vår utbildning.

4.2 Omsorg, utveckling och lärande

Nuläge - var är vi?

Språk och kommunikation är en viktig del i förskolans utbildning och en viktig komponent i barnets fortsatta utveckling och lärande. Förmåga att

kommunicera, söka ny kunskap och samarbeta är nödvändig i ett samhälle som präglas av ett stort informationsflöde och kontinuerlig förändring. Därför är det viktigt att vi använder oss av ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt som stimulerar barnens språkutveckling, genom att uppmuntra och ta tillvara deras nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt.

Vi vill erbjuda barnen en stimulerande miljö där de får förutsättningar att utveckla sitt språk och sin förmåga att kunna uttrycka sig på olika sätt. Vi vill skapa goda förutsättningar så att barnen ska kunna tänka, lära och kommunicera med andra i olika sammanhang.

Vi ser att barnen behöver stöd i sin språkutveckling och i sin kommunikation, vissa barn behöver uppmuntras för att de ska våga komma till tals, att våga göra sin röst hörd och kunna uttrycka sig efter sina förutsättningar.

Vi har flera barn som är språksvaga i vår verksamhet som behöver stöd för att utveckla sitt språk.

Utifrån barninventeringar, observationer och arbetslagssamtal har vi uppmärksammat vad vi behöver prioritera, utveckla och förbättra i vårt arbete inom området omsorg, utveckling och lärande.

Prioriterade mål läsåret 2020/2021:

Att på olika sätt kunna uttrycka sig.

Målkriterier: (Detta ser vi när...:)

- Alla pedagoger använder tydliggörande pedagogik med barnen i vardagen (rutinsituationer), TAKK och bildstöd.
- Alla pedagoger använder sig av språkutvecklande material som t ex böcker, rim och ramsor, sånger, flanosagor, sagopåsar mm.
- Barnen söker kontakt och samspelar med andra barn och vuxna.

Resultat

Vi använder oss av TAKK och bildstöd för att tydliggöra rutinsituationer i vår vardag. Vi har kommit igång med arbetet med veckans tecken och vissa grupper har fått ett bra flöde i att arbeta med TAKK kopplat till olika teman.

Flera pedagoger använder sig medvetet av portabelt bildstöd för att tydliggöra vad som händer härnäst under dagen och för att kunna kommunicera med alla barn på alla platser vi vistas på under dagen, både utomhus och inomhus. De barn som är i behov av extra stöd språkligt får även stöd med hjälp av fotografier eller konkreta fysiska saker som ska symbolisera den aktivitet eller rutin situation som ska genomföras. Vissa grupper har även använt pratkartor för att tydliggöra till exempel händelser eller aktiviteter för barnen.

När vi delar in barnen i mindre gruppkonstellationer får barnen en större

möjlighet att få talutrymme vilket leder till en ökad språkutveckling. Många barn har tagit chansen att uttrycka sig och ta utrymme. Vi har delat upp gruppen i olika konstellationer för att barnen ska våga utmanas och våga ta plats och uttrycka sig, dessa grupper har inte varit statiska. I de mindre konstellationerna tränar barnen även på det sociala samspelet.

Vi erbjuder planerad läsvisa eller lässtunder under dagen då vi bland annat använder oss av flanosagor, böcker, sagopåsar, ljudböcker mm. Vi vill erbjuda barnen en stimulerande miljö där de får förutsättningar att utveckla sitt språk genom att lyssna till högläsning och få möjlighet att samtala om böckerna och dess innehåll.

Vi genomför regelbundet samlingar och andra planerade aktiviteter med innehåll av t ex fonomix, rim och ramsor, sånger mm. Detta för att stimulera barnens språkutveckling och utöka deras ordförråd.

Vi förändrar lek- och lärmiljön och skapar fler lekområden för barnen utifrån intressen och behov. Leken har en stor betydelse i vår vardag och barnens ges bra förutsättningar för att kunna stanna kvar i sin lek under en längre stund.

Vi använder oss av digitala verktyg i utbildningen såsom till exempel animering, programmering, book-creator, green-screen mm.

Uppföljningarna och utvärderingarna som vi gjort under läsåret visar att de aktiviteter vi fokuserat på genererat ökad förståelse för kommunikation i allmänhet och förmåga att uttrycka sig på många olika sätt i synnerhet. Den visar även att trygghet i barngruppen ökat generellt då de vet var och när de ska vara någonstans eller göra något och med vilken vuxen.

Vi ser ett mycket större intresse i barngruppen för olika sätt att kommunicera på. De barn som inte kan eller som väljer att inte använda det verbala språket, använder sig av TAKK och bildstöd i stor utsträckning som komplement till talat språk. De äldre barnen använder mycket rim och ramsor i sin vardagliga kommunikation och samtliga barn ser musik, dans och rörelse som ett meningsfullt sätt att uttrycka sig på.

Vi ser ett stort intresse för att barnen själva vill göra sig förstådda i större utsträckning. De använder sig av många olika uttrycksformer varje dag och vi ser att förståelsen för kommunikation barn-barn, liksom barn-vuxen ökar med fler sätt att uttrycka sig på. Barnen har utvecklat tillit till den egna förmågan att faktiskt kommunicera sina tankar och åsikter i större utsträckning.

Analys och bedömning

Våra gemensamma rutiner och strukturer på Skogsgläntans börjar sitta och vi börjar få ett bra flöde i vårt arbete som skapar goda förutsättningar för barnens fortsatta utveckling och lärande. Dessa gemensamma strukturer och rutiner har även bidragit till att vi kunnat skapa goda förutsättningar för lek och

relationsskapande mellan barnen och mellan barn och oss pedagoger.

Vi pedagoger använder språket medvetet i den dagliga verksamheten, såsom att sätta ord på vad vi gör genom att beskriva, använda ord och begrepp, förtydliga mm. Vi ser vikten av att barnen får möjlighet att uttrycka sig genom olika uttrycksformer för att utveckla sin språkmedvetenhet, sina upplevelser och sina tankegångar. Att arbeta med språkutvecklande arbetssätt i förskolan gynnar barnen på lång sikt och ger dem goda förutsättningar för fortsatt lärande genom hela livet.

Genom att satsa på tydliggörande pedagogik, TAKK samt bildstöd ökar vi barnens kommunikativa förmåga och ger förutsättningar för alla barn att kunna uttrycka sig. Vi har lyckats få rutiner för att använda oss av tecken vid varje samling under dagen och under läsåret har vi utökat antalet tecken som vi använder i vår utbildning. Bildstöden har varit ett stort stöd i verksamheten för barnen som har behov av dem.

Vi har lyckats skapa ett stort intresse i barngruppen kring många olika sorters litteratur samt i olika sätt att leka med och använda språket. Vi har även lyckats bibehålla intresset och bara bytt inriktning utifrån årshjulet utan att behöva frångå språkfokuset. När vi är noga med att tydliggöra rutinsituationer med hjälp av TAKK/ AKK/ Bildstöd och talat språk bibehålls intresset för kommunikation och barnen efterfrågar själva fördjupade kunskaper kring olika uttrycksformer som vi gemensamt kan ta reda på.

Arbetslagets intresse för språk och kommunikation på olika sätt är självklart bidragande till den positiva utvecklingen i barngruppen. De mönster vi kan se är att kreativiteten i barnens skapande uttryck utifrån litteratur främjas av att litteraturen repeterats många gånger. När de hört en berättelse fler gånger har de lättare att uttrycka sina tankar kring upplevelsen, texten och bilderna i skapandeaktiviteter.

När vi påbörjade arbetet på Skogsgläntan hade vi väldiga problem att skapa bra kommunikationsmöjligheter kring måltidssituationerna i hjärtat. Detta har med tiden blivit mer hanterbart och matsituationerna som samtalsplattform har blivit bättre.

Det rådande läget med pandemin har fortsatt påverkat vår planering och organisation under läsåret. Vi har fått ändra och anpassa vårt arbetssätt och våra planerade aktiviteter för att skapa trygghet och säkerhet för våra barn då det periodvis varit en hög frånvaro bland både barn och personal. Mycket av vår verksamhet har förlagts utomhus för att minska riskerna för smittspridning.

Om läget förbättras avseende personalnärvaro ser vi en större möjlighet att använda planeringstiden till att även kunna planera lärandeaktiviteter mer riktat än idag. Det gör att vi i större utsträckning kommer kunna utgå ifrån

finplaneringarna och på det sättet slippa frångå planerad verksamhet när vi har frånvaro i personalgruppen. En tanke som finns för att säkerställa att utbildningen fortgår är att utveckla en verksamhetspärm och någon form av gemensamt tema så alla pedagoger vet vilken tanke som ligger bakom varje fokusområde och att varje pedagog har sitt respektive ansvarsområde för det specifika fokusområdet. Då samlas all planering och alla mål på ett och samma ställe så samtliga kan ta del av planen och arbetet fortgå även om någon personal är frånvarande.

Men trots att förutsättningarna förändrats så tycker vi ändå att vi har fått ihop dagarna bra och skapat en trygg och säker miljö för våra barn utifrån de förutsättningar vi haft.

De digitala verktyg som vi använder i utbildningen såsom animering, programmering, book-creator, green-screen mm är mycket uppskattade av barnen. Vi arbetar medvetet för att ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge dem möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen. Barnen ska ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information. Vi arbetar medvetet för att de digitala verktygen ska vara en naturlig del av vår utbildning och fungera som ett komplement till det analoga.

Vi behöver fortsätta diskutera om hur vi kan utveckla vår utbildning genom att exempelvis arbeta med ett tema eller ett projekt som håller samman vår förskola och skapar en större VI-känsla. Vi behöver även väva in vår förskolas vision mer i vår utbildning för att få den mer levande i vardagen.

Vi måste även diskutera och reflektera gemensamt om hur vi kan skapa lärandemiljöer både inomhus och utomhus som lockar till nyfikenhet, lek och lärande.

4.3 Barns delaktighet och inflytande

Nuläge - var är vi?

Tydliga rutiner, en god struktur och ett bra förhållningssätt där fokus ligger på barnens bästa gynnar barnens utveckling och lärande positivt. Att dela barngruppen i mindre konstellationer är gynnsamt för vår undervisning och utbildning. När vi delar barnen i mindre grupsammansättningar så skapas utrymme så att alla barn blir sedda, bekräftade och kan få möjlighet att påverka sin dag på förskolan i större utsträckning.

Att få barnen delaktiga i sin dag på förskolan är ett viktigt uppdrag. Här måste vi ständigt diskutera och reflektera kring hur barnen kan ges större möjlighet till delaktighet och inflytande i sin vardag.

Utifrån barninventeringar, observationer och arbetslagssamtal har vi uppmärksammat vad vi behöver prioritera, utveckla och förbättra i vårt arbete inom området barns delaktighet och inflytande.

Prioriterade mål läsåret 2020/2021:

Öka delaktighet och inflytande i verksamheten.

Målkriterier: (Detta ser vi när...):

- Barnen får vara med och påverka innehållet under sin dag på förskolan.

Resultat

Vi är närvarande i barnens lek och är lyhörda pedagoger. Vi bemöter barnen med respekt och positivitet. Vi erbjuder barnen olika lekaktiviteter. Vi ändrar och anpassar lek- och lärmiljöer efter barnens intressen och behov. Vi har tydliggjort lekmiljön. Vi har berikat miljön med bilder som väcker barnens intresse till kommunikation.

Vi har delat barngruppen i mindre konstellationer för att ge varje barn större utrymme. Vi lyssnar in och bekräftar barnen intressen och behov.

Verksamhetens innehåll formas efter barnens olika intressen och det de ger uttryck för.

Barnen har fått möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten. Barnen har fått vara med och rösta på olika alternativ, bland annat böcker vid sagoläsning eller vilken plats eller gård vi ska gå till.

De yngre barnen har bland annat fått möjlighet att välja sånger dels genom att vi frågat vad de vill sjunga och genom att visa fram ett antal sångkort. Detta har bidragit till att de som inte har språk eller kan komma på någon sång av sig själva, kan känna att de har möjlighet att göra ett val. Vi uppfattar att flera av barnen själva är medvetna om att de är med och väljer, då de kan påtala att de inte fick göra det om vi inte hinner alla någon gång. Vi har även röstat på aktivitet (språksaga) med hjälp av kaplastavar.

Vi ser på utvärderingen och uppföljningen att barnen utvecklat en större förmåga att tänka efter vad de själva vill och tycker innan de väljer något, liksom uppleva glädje i att få vara med och påverka sin vardag. Förståelsen för att andra tycker och tänker olika och i förlängningen kan ha inverkan på deras dag har också blivit tydligare.

Vi har arbetat aktivt i många vardagliga situationer med att lyfta fram vad varje enskilt barn tycker, tänker och vill. Genom omröstningarna har vi lyckats konkretisera för barnen att vi många gånger tycker olika och vi har även kunnat förmedla hur demokrati praktiseras på ett sätt så ingen känner att deras åsikt inte togs tillvara på.

Vi ser att barnen till större del vågar uttrycka sina tankar och åsikter för både oss vuxna och för varandra. De förlitar sig mer på sig själva än tidigare i frågan om vad de verkligen vill. Barnen är även mer lyhörda och öppna för oliktankande och börjar resonera och diskutera mer kring sina olika uppfattningar i vissa situationer. Glädjen de upplever gör att de vill tycka och välja oftare då de ser att det är viktigt för både oss vuxna och för resultatet i en omröstning.

Vi ser att barnen har tagit till sig begreppen under röstningsaktiviteterna, såsom majoritet, minoritet, delaktighet, demokrati. Vi ser även att barnen följer det framröstade resultatet utan protester, de tar till sig det demokratiska beslutet.

Vi ser att flertalet barn tar med sig denna metod in i leken, att de kan följa det de flesta barnen önskar, att man inte alltid kan få sin egen vilja igenom. Blir det dock en sådan situation som uppstår, att ett barn protesterar för att den inte får sin vilja igenom, kan vi hänvisa till den röstning som vi tillsammans gör, vid vissa tillfällen får du din vilja genomförd och vid andra tillfällen får du det inte.

Då vi pedagoger är närvarande i barnens vardag, ser vi vad barnen visar intresse för samt vad de har för behov. Vi ser att vi har haft få tillfällen där vi pedagoger har kunnat diskutera och reflektera. Detta har bidragit till att vi inte har kunnat utveckla vår verksamhet i den utsträckning som vår strävan är, både med material, miljöer och pedagogiska utmaningar. Vi kan alltså se att barnen efterfrågar något som utvecklar deras lek, men har inte arbetat med detta i den utsträckning som vi önskar.

Vi har uppdaterat barninventeringen men dock inte så ofta som det vi önskat. Detta är någonting som har varit svårt att hinna med på grund av att tiden på våra måndagsmöten är knapp och tiden ska räcka till mycket. Det har helt enkelt handlat om att göra prioriteringar. Men vi anser att vi ändå har varit lyhörda för barnens intressen. Eftersom vi har arbetat aktivt med Leken under detta läsår har vi haft stort fokus på våra lekmiljöer. Vi har flyttat runt på saker och försökt skapa bättre lekmiljöer utifrån barnens intressen. Vi pedagoger är ständigt närvarande tillsammans med barnen och genom detta försöker vi fånga upp barnens intressen och behov. Vi behöver utveckla våra utemiljöer för att bättre kunna tillgodose barnens intressen men också för att ge barnen större utmaningar.

Analys och bedömning

Våra gemensamma rutiner och strukturer på Skogsgläntans börjar sitta och vi börjar få ett bra flöde i vårt arbete som skapar goda förutsättningar för barnens fortsatta utveckling och lärande. Dessa gemensamma strukturer och rutiner har även bidragit till att vi kunnat skapa goda förutsättningar för lek och relationsskapande mellan barnen och mellan barn och oss pedagoger.

Att dela barngruppen i mindre konstellationer är gynnsamt för vår

undervisning och utbildning. När vi delar barnen i mindre gruppssammansättningar så skapas utrymme så att alla barn blir sedda, bekräftade och kan få möjlighet att påverka sin dag på förskolan i större utsträckning.

Vi har lyckats stärka barnens självkänsla genom att bekräfta betydelsen i att det de vill, tycker och tänker är viktigt för både barngruppen, verksamheten och oss vuxna. Genom att konkretisera demokratiska processer har barngruppen på ett lustfyllt sätt fått möjlighet att uppleva att de kan påverka sin tid här på förskolan. Konflikter kan i större grad hanteras annorlunda genom att man påvisar när den bygger på oliktankande och barnens olika viljor, då finner barnen tillsammans med oss vuxna andra sätt att lösa konflikter på än det svartvita/allt eller inget-tänket.

När vi vuxna får sämre förutsättningar att bedriva verksamheten målinriktat känner vi att barnen ges färre möjligheter till eget initiativtagande och möjligheter att påverka sin vardag. Sämre förutsättningar är exempelvis pågående pandemi med tillhörande restriktioner. Personalfrånvaro i huset och på avdelningen, vilket gör att vikarier inte alltid besitter förmåga att ta vid de delarna av verksamheten.

Vi kan se att desto mer vi efterfrågar barnens egna åsikter och tankar desto mer lyhörda blir de för både varandras och oss vuxnas tankar och åsikter. När vi ger dem mandatet att gemensamt få bestämma över sin tid här på förskolan växer de med ansvaret och förvaltar förtroendet på ett respektfullt sätt.

Vi ser en möjlighet till bredare tillämpning av barns möjlighet till reellt inflytande och delaktighet i demokratiska processer. Till hösten när en ny barngrupp formas tänker vi att vi påbörjar detta arbete redan vid start för att därefter kunna bredda området för inflytande under hela läsåret.

Vi vill fortsätta utveckla vårt arbete med omröstningar i barngrupperna. Det som är en framgångsfaktor med att arbeta med omröstning är att vi då får in barnens inflytande och delaktighet i verksamheten på ett naturligt sätt. Våra barn har inflytande i verksamheten i övrigt också men just detta med omröstning är ett bra sätt där vi får in många begrepp som barnen kommer möta senare i livet.

Vi vill även få till ett bättre flöde i våra barninventeringen för att synliggöra barngruppens behov och intressen samt att vi med stöd av detta enkelt kan följa och dokumentera varje barns utveckling och lärande.

Vi har delvis lyckats att anpassa och förändra våra lekmiljöer efter barnens behov och intressen men det arbetet är fortfarande under utveckling. Miljöerna måste ständigt kunna förändras utifrån barngrupp och intressen, vilket vi tycker vi gjort bra utifrån de förutsättningar vi haft. Vi behöver tid att utveckla

våra inne- och utemiljöer för att bättre kunna tillgodose barnens intressen men också för att ge barnen större utmaningar.

4.4 Förskola och hem

Nuläge - var är vi?

Det finns bra rutiner för samarbetet mellan förskola och hem. Pedagogerna erbjuder vårdnadshavarna ett flertal olika tillfällen där de kan lyfta sina frågor och funderingar kring förskolan innehåll och utformning.

Vårdnadshavarna får kontinuerlig information om barnens trivsel, utveckling och lärande i det dagliga mötet men även vid utvecklingssamtalet som erbjuds minst en gång per läsår.

Alla aktiviteter under föregående läsår är genomförda enligt planering så gott vi kunnat med det annorlunda samhällsläget pga den rådande pandemin. Den dagliga kommunikationen med vårdnadshavare blev påverkad av att lämning och hämning fick genomföras till stor del utomhus. Den dagliga kommunikationen med vårdnadshavarna har ändå fungerat på ett tillfredsställande sätt utifrån de förutsättningar vi haft.

Några av utvecklingssamtalen under vårterminen fick ändras och skjutas upp för att vårdnadshavarna inte hade möjlighet att komma på något av de tillfällen som erbjudits.

Utifrån svaren på Geddans och Sörgårdens tidigare vårdnadshavarenkät kan vi se att vårdnadshavarna känner sig trygga med förskolan och är nöjda med förskolan som helhet, men frågan "Jag informeras fortlöpande om barnets lärande och utveckling" gav även detta år ett lite lägre resultat än övriga frågor. Under höstterminens trygghetssamtal kommer därför vårdnadshavarna få möjlighet att åter berätta om vad de önskar att få information om kring ditt barns lärande och utveckling samt i vilket forum det ska ske. Vårdnadshavarnas synpunkter är värdefulla och utgör ett viktigt underlag i vårt utvecklingsarbete.

Vi ser att det fortfarande är svårt att få vårdnadshavarna att ta del av informationen som vi skriver ut på blogg, i månadsbrev samt på tavlan. Vi har påmint vårdnadshavarna om våra informationskanaler vid utvecklingssamtal samt vid föräldramöten men ändå är få aktiva och uppdaterade. Vi har bloggat regelbundet, men vi vill naturligtvis locka dit ännu fler vårdnadshavare. Detta för att få upp vårdnadshavarnas intresse för verksamheten.

Utmaningen för oss i förskolan handlar fortfarande om att utveckla och förbättra formerna för delaktighet och inflytande i förskolans verksamhet.

Prioriterat mål läsåret 2020/2021:

- **Utveckla och förbättra formerna för vårdnadshavares delaktighet och inflytande i förskolans verksamhet.**

Målkriterier: (Detta ser vi när...:)

- Öka delaktigheten i vårdnadshavarenkäten
- Synliggöra förskolans utbildning samt barns lärande via processvägg.

Resultat

Det finns bra rutiner för samarbetet mellan förskola och hem. Pedagogerna erbjuder vårdnadshavarna olika tillfällen vid t.ex. trygghetssamtal och utvecklingssamtal där de kan lyfta sina frågor och funderingar kring förskolan innehåll och utformning.

Alla vårdnadshavarna har bjudits in till trygghetssamtal under hösten 2020 där man diskuterat trygghet och nöjdhet. Det som kommit fram i samtalen var att vårdnadshavarna överlag känner sig trygga med pedagogerna och upplever att deras barn är trygga på förskolan.

Det framkom i några av samtalen att rutinerna inte riktigt fungerade i uppstarten vid öppningarna men att detta nu var åtgärdat och fungerade mycket bättre. Några vårdnadshavare uttryckte att man inte lärt känna all personal på sin huskropp ännu samt att man upplevde att vissa vikarier inte hälsade eller presenterade sig vilket skapade en otrygghet hos vårdnadshavarna. Vårt fokus detta läsår handlar just om att skapa trygga och goda relationer då vi är nya tillsammans i nya lokaler så detta arbete kommer även att fortgå under kommande läsår.

Vi fick även till oss att det är viktigt att vi fortlöpande delger vårdnadshavarna aktuell information, därför har vi enats om att vi skriver aktuell info på våra informationstavlor på varje huskropp samt lägger aktuell info på vår blogg/mail och vid speciella händelser delas information ut skriftligt.

Alla vårdnadshavare har erbjudits ett utvecklingssamtal under läsåret, dessa samtal har genomförts via telefon eller utomhus nu i slutet på vårterminen eftersom vi omfattats av restriktioner kring att mötas fysiskt i inomhusmiljö. Överlag har våra vårdnadshavare uttryckt att de är nöjda med vårt arbete och vår utbildning men några få har lyft att de har upplevt att informationen varit sporadisk vid hämtning och/eller lämning och att de önskat få veta mer om hur dagen varit för deras barn.

Arbetet med processväggen har ännu inte kommit igång då läsårets arbete handlat mycket om att sätta rutiner och skapa trygga och goda relationer med barnen och deras vårdnadshavare. Detta arbete kommer att fortgå under kommande läsår för att skapa mer delaktighet och inflytande för våra vårdnadshavare.

Vi uppmanar vårdnadshavarna att ha en öppen dialog i det dagliga mötet, där vi och vårdnadshavarna kan lyfta frågor som berör barn.

Under rådande omständigheter med pandemin, covid-19 har vi inte haft möjlighet till att bjuda in vårdnadshavarna på ett föräldramöte eller till andra sammankomster under det gångna läsåret.

Vårdnadshavarenkäten som genomfördes digitalt via QR kod under våren 2021 visar överlag ett gott resultat. Vårdnadshavare är trygga med sitt barns vistelse på förskolan. Däremot får frågan "Jag upplever att jag fortlöpande får information om mitt barns trivsel, utveckling och lärande" fortsatt ett lite lägre resultat än övriga frågor vilket vi behöver analysera och åtgärda till kommande år. Vi lyckades öka svarsfrekvensen detta år, med 70 % svarade.

Analys och bedömning

Det finns bra rutiner för samarbetet mellan förskola och hem. Pedagogerna erbjuder vårdnadshavarna flera olika tillfällen (t.e.x trygghetssamtal) där de kan lyfta sina frågor och funderingar kring förskolan innehåll och utformning.

Vårdnadshavarna får kontinuerlig information om barnens trivsel, utveckling och lärande i det dagliga mötet men även vid utvecklingssamtalet som erbjuds minst en gång per läsår.

Enligt vårdnadshavarenkäten våren 2021 känner sig vårdnadshavarna överlag trygga med barnets vistelse på förskolan och upplever att förskolan som helhet är bra. Svarsfrekvensen ökade detta läsår och på Skogsglántan svarade 70 % av vårdnadshavarna för barn födda -16 och -17 på enkäten vilket är väldigt positivt. Däremot är det samma fråga som de senaste åren fått ett lägre resultat i enkäten vilket vi behöver analysera och reflektera kring. Vi behöver ställa oss frågan om vilken information vårdnadshavarna saknar och hur vi kan skapa de bästa förutsättningarna så att vårdnadshavarna får ta del av den informationen de känner är viktig rörande sitt barn och dess vistelse hos oss i förskolan.

Vi rektorer för diskussioner om enkätens framtid då enkäter inte alltid ger en rättvis bild av det man frågar efter, beroende på hur frågan är formulerad och hur den tolkas av de svarande. Vi diskuterar hur vi kan få in vårdnadshavarnas synpunkter på vår utbildning på bästa sätt då deras delaktighet och röst är en viktig del i förskolans utvecklings- och förbättringsarbete. Kan det räcka med de olika samtalen vi erbjuder vårdnadshavarna varje termin och de frågeställningar som då tas upp?

Vi kommer att fortsätta att arbeta riktat med att skapa goda relationer med vårdnadshavarna och försöka utveckla formerna för information och samverkan. Det är viktigt att vi fortsätter reflektera och diskutera förhållningssätt och bemötande då alla möten som sker i vår vardag är viktiga för oss.

Arbetet med processvägg kommer att ligga kvar som fortsatt mål även under läsåret 2021/2022 då vi inte kommit igång med detta arbete.

Det rådande läget med pandemin har fortsatt påverkat vår planering och organisation under hela läsåret. Vi har fått ändra och anpassa vårt arbetssätt för att skapa trygghet och säkerhet för våra barn då det periodvis varit en hög frånvaro bland både barn och personal. Mycket av vår verksamhet har förlagts utomhus för att minska riskerna för smittspridning. Vi har under läsåret haft restriktioner för hur många vårdnadshavare som fått vistas i hallen samtidigt vid hämtning/lämning och de flesta har haft stor förståelse för detta.

Men trots att förutsättningarna förändrats så tycker vi ändå att vi har fått ihop dagarna bra och skapat en trygg och säker miljö för våra barn utifrån de förutsättningar vi haft. I få fall har vårdnadshavare inte respekterat våra restriktioner vilket påverkat vår arbetsmiljö och ökat riskerna för smittspridning i vår verksamhet. Men överlag har det funnits en stor förståelse och en vilja att samarbeta för att minska smittspridningen i hela samhället.

4.5 Övergång och samverkan

Nuläge - var är vi?

Samverkan samt överlämnande har fungerat bra enligt de rutinerna som finns i årshjulet. Vi har i årshjulet hittat aktiviteter som förskola och skola kan samverka kring där vi turas om att bjuda in varandra till olika aktiviteter för att barnen ska kunna bekanta sig med skolans miljö samt hittat former för kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan förskola och skola.

På grund av det rådande läget med pandemin har vi fått hitta nya sätt att mötas på och hitta andra kreativa sätt för att samverka inför övergången. Många av de planerade aktiviteterna i årshjulet under vårterminen 2019 blev inställda och vi hoppades länge att vi skulle kunna genomföra dessa aktiviteter enligt plan kommande läsår igen.

Årshjulet har reviderats för läsåret 2020/2021 och några aktiviteter har anpassats till det fortsatta rådande läget med pandemin och kommer därför att genomföras digitalt för att minska de fysiska träffarna.

Vid utvärderingstillfället i juni månad fick vi tips om vad vi i förskolan kan tänka på inför skolstart. Vi kan tänka på att barnen ibland får öva sig att sitta i samling i en större gruppställning. Det är även viktigt att vi arbetar medvetet med språk och språkutveckling. Det handlar om att sätta ord på, arbeta med ord och begrepp och läsa mycket. Diskutera innehållet i böckerna: Vad handlade boken om och vad kan hända sen? Återberätta. Detta utvecklar språket, fantasin och tänket! Vi kan hjälpa barnen att sätta ord på det man vill och jobba för att de ska bli självständiga. Det är viktigt att barnen litar på sin egen förmåga.

Prioriterat mål läsåret 2020/2021:

- Följa årshjulets aktiviteter och skapa goda relationer och samverkan mellan förskola och skola.

Resultat

Det finns ett årshjul för samverkan mellan förskola och skola. Årshjulet för läsåret 2020/2021 reviderades av rektorerna för respektive skolform i september månad.

Läsårets aktiviteter har anpassats till det rådande läget med pandemin och det flesta aktiviteterna kommer att genomföras digitalt för att minska de fysiska träffarna.

Barnboksveckans aktivitet har genomförts under höstterminen. Elever i åk 3 skapade en digital film med sagoläsande som skickades till förskolan. Alla blivande 5-åringar har tittat på det inspelade materialet. Barnen uppskattade filmen, dock kom det fram några önskemål till framtida filmer bland annat så önskades det bättre ljud, önskemål fanns även om att ha böcker av olika längd, gärna fler kortare böcker med någon eller några bilder (då detta fångar fler barn), gärna också att samma bok lästes på flera olika språk om det finns möjlighet till detta.

Det digitala samverkansmötet, pedagogträffen med erfarenhetsutbytet har blivit framflyttat vid ett par tillfällen på grund av frånvaro bland personal men genomfördes tillslut under april månad. Förskoleklasslärarna berättade då för oss om det nya kartläggningmaterialet Hitta språket och Hitta matematiken som de använder för att kartlägga förskoleklassbarnens språk och matematikkunskaper med. Detta var en intressant information och vi fick bra tips på vad vi i förskolan kan arbeta vidare med för att stötta barnen inför skolstart.

Skolan skickade över en film till oss i förskolan som vi visade för barnen inför skolstart, filmen var mycket uppskattad av våra barn.

Gäddanspringet genomfördes inte pga de rådande restriktionerna kring covid-19.

Analys och bedömning

Det finns ett årshjul för hur samverkan mellan förskola, förskoleklass, skola och fritidshem ska ske.

På grund av det rådande läget med pandemin har vi fått hitta nya sätt att mötas på och hitta andra kreativa sätt för att samverka inför övergången. Arbetet har fortgått under läsåret och de flesta planerade aktiviteterna i vårt årshjul har genomförts digitalt via Teams eller via översända filmer och filer.

De digitala filmerna och filerna har uppskattats mycket av barnen i förskolan och har skapat fler tillfällen då barnen tillsammans med pedagogerna kunnat titta på materialet om igen och reflektera kring dessa tillsammans.

Utvärderingen och analysen av årets kunskapsresultat i de nationella proven indikerar på att förskolan ska fortsätta arbeta riktat med språkutvecklande arbetssätt då eleverna i skolan visar brister i språkförståelsen, att läsa mellan raderna och ha den röda tråden i sitt berättande med en början, ett innehåll och ett slut.

Alla förskolor i kommunen kommer till hösten att börja arbeta med Före Bornholmsmodellen för att stärka och skapa en likvärdighet kring det språkutvecklande arbetet på våra förskolor och ge våra barn de bästa förutsättningarna till ett rikt språk.

4.6 Uppföljning, utvärdering och utveckling

Nuläge - var är vi?

Det finns tydliga rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet där pedagogerna systematiskt dokumenterar, följer upp, analyserar, planerar och utvärderar verksamheten i förhållande till de nationella målen. Vi har bra rutiner för dokumentation av varje barns utveckling och lärande.

Vår utmaning ligger i att tydliggöra strukturen, rutinerna samt arbetssättet så det systematiska kvalitetsarbetet fyller sin funktion och verksamheten fungerar på bästa sätt. Vi behöver hitta former och rutiner för hur vi dokumenterar de slutsatser och lärdomar vi gjort under arbetets gång. Vi behöver även hitta former för att det systematiska kvalitetsarbetet fungerar även vid frånvaro bland personalen. En framgångsfaktor i arbetet är att ha skriftliga rutiner för att tydliggöra vem som gör vad och när under dagen för att underlätta arbetet även vid frånvaro.

Vid läsårsstart går rektor igenom upplägget i SKA arbetet för att öka medvetenheten och kunskapen hos alla som arbetar i verksamheten.

Dokumentationen sker systematiskt av samtliga pedagoger men till stor del enbart genom pedagogernas egna reflektioner. Jag tillsammans med mina rektorskollegor vill återinföra mer av den analoga dokumentationen via en processvägg på samtliga förskolor som synliggör och fångar upp barnens egna tankar kring sitt lärande i olika projektarbeten. Genom detta kan vi även förhoppningsvis öka vårdnadshavarnas delaktighet och insyn i utbildningen.

Prioriterade mål läsåret 2020/2021:

Förskolan använder sig av processvägg för att dokumentera.

Målkriterier: (Detta ser vi när....)

- Dokumentation är synliggjord för barn och vårdnadshavare.
- Processvägg möjliggör delaktighet och reflektion tillsammans med barn och vårdnadshavare.

Resultat

I samband med flytten till våra nya lokaler skedde det många förändringar på en och samma gång. Nya barn- och personalgrupper sattes samman. Nya rutiner och strukturer skapades för att få ett bra flöde i vår nya lokal och i vårt arbete. Miljön både ute och inne var ny för oss alla, vilket naturligtvis skapade en del oro i början.

De gemensamma rutinerna och strukturerna för Skogsgläntan har hela tiden utvärderats och förändrats för att få vår verksamhet att fungera på bästa sätt.

Varje samarbetsavdelning (huskropp) har reviderat de skriftliga rutinerna på sitt hus för att tydliggöra vem som gör vad och när, för att skapa en bra arbetsfördelning på alla pedagoger i arbetsgruppen.

Under läsåret har fokus legat på att få rutiner och strukturer att fungera i huset och vi har lagt mycket tid på att arbeta ihop oss i våra arbetslag. Fokus har även legat på att skapa goda relationer och trygghet i våra barngrupper.

På grund av det rådande läget med en pågående pandemi har vi förlagt mycket av vår verksamhet och utbildning utomhus och har fått förändra och anpassa vårt arbetssätt för att skapa trygghet och säkerhet för våra barn då det periodvis varit en hög frånvaro bland både barn och personal.

Men trots att förutsättningarna förändrats så tycker vi ändå att vi har fått ihop dagarna bra och skapat en trygg och säker miljö för våra barn utifrån de förutsättningar vi haft.

Enskild planering och reflektionstid har i perioder fått tas bort helt då det varit frånvaro i personalgruppen och detta har naturligtvis påverkat att vi känner att vi inte varit i fas med vårt systematiska kvalitetsarbete och inte kunnat följa upp och utveckla vårt arbete i den utsträckningen som vi önskat.

Alla pedagoger har fått en första genomgång av processväggen och dess upplägg. Arbetet har inte kommit igång i den omfattningen som vi önskat och därför kommer detta att ligga kvar som ett målområde även under kommande läsår.

Analys och bedömning

Det finns tydliga rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet där pedagogerna systematiskt dokumenterar, följer upp, analyserar, planerar och utvärderar verksamheten i förhållande till de nationella målen.

Vi har bra rutiner för dokumentation av varje barns utveckling och lärande.

En viktig lärdom är att verksamheten och det systematiska kvalitetsarbetet fungerar väl om man följer den struktur, de rutiner och den planeringen man enats om i arbetslagen. Gemensamt forum för diskussioner och reflektion är viktiga. Det är även viktigt att arbetslagen hinner prata ihop sig med varandra om uppdraget, verksamheten och förhållningssätt. Det är fortfarande viktigt att när man fördelar ansvarsområden samt håller fokus på uppdraget så minskar arbetsbördan.

Det rådande läget med pandemin har fortsatt påverkat vår planering och organisation även under hela läsåret. Vi har fått ändra och anpassa vårt arbetssätt för att skapa trygghet och säkerhet för våra barn då det periodvis varit en hög frånvaro bland både barn och personal. Mycket av vår verksamhet har förlagts utomhus för att minska riskerna för smittspridning. Vår viktiga gemensamma reflektionstid har påverkats av läget och viss planering samt tid för det kollegiala lärandet har tyvärr försvunnit vilket påverkat vårt utvecklingsarbete och gett en känsla av att inte ligga i fas med vårt kvalitetsarbete (SKA) med regelbundna uppföljningar och utvärderingar för att se om vi gör rätt saker i förhållande till våra prioriterade mål.

Men trots att förutsättningarna förändrats så tycker vi ändå att vi har fått ihop dagarna bra och skapat en trygg och säker miljö för våra barn utifrån de förutsättningar vi haft.

Den gemensamma planerings- och reflektionstiden som jag strävar efter att varje arbetslag/team ska ha är en bidragande faktor för att möjliggöra att dokumentationen tillämpas pedagogiskt och blir ett underlag för att utveckla utbildningen. Det skapar en stor frustration när den tiden uteblir eftersom den är värdefull för att hålla en god kvalitet i lärande uppdraget, i både de planerade och i de spontana aktiviteterna. Tillsammans måste vi se över hur vi ska säkerställa att den går att genomföra även under pågående pandemi, perioder av inskolningar och personalfrånvaro. Vi har fortfarande problemet att denna tid stundtals uteblir men vi jobbar aktivt med att hitta lösningar till hur vi ska få till detta på bästa sätt. Till hösten 2021 har vi gjort förändringar i organisationen och mina förhoppningar är att detta skapar bättre möjligheter för schemalagd planering- och reflektionstid där pedagogerna ges möjligheter att diskutera och reflektera kring sin praktik.

Under kommande läsår kommer en ny lärplattform implementeras. Vår förhoppning är att all dokumentation på sikt kan samlas digitalt och ge större möjlighet för delaktighet, insyn och feedback.

4.7 Förskollärares ansvar i undervisningen

Nuläge - var är vi?

Enligt Skollagen är endast den som har legitimation som förskollärare behörig

att bedriva undervisning. En legitimerad förskollärare har ansvaret för den undervisning som sker på förskolan. Även läroplanen, Lpfö18, betonar och tydliggör förskollärarnas ansvar och ledning gällande undervisning och dokumentation. I Skollagen definieras begreppet undervisning som "sådana målstyrda processer som under ledning av förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtade och utvecklande av kunskaper och värden".

Förskolorna har en hög förskollärartäthet vilket är en förutsättning för en hög kvalitativ utbildning. Vår organisation med gemensamma reflektionstider och planeringar möjliggör att förskollärarna har en god insyn i all undervisning som bedrivs på förskolan. Vi har en organisation med ett tydligt ansvar för arbetslagsledarna som ser till att utvecklingsarbete bedrivs mot ökad måluppfyllelse.

Under våren 2020 implementerades en uppdragsbeskrivning där förskollärarens ansvar för undervisningen tydliggjordes. Varje profession har sitt unika ansvar och uppdrag som ska synliggöras och kommuniceras i sin unikheter och där inte sättas emot varandra utan komplettera varandra för barnets bästa. Syftet med uppdragsbeskrivningen är att den ska vara ett stöd i arbetet för förskollärare, barnskötare samt medarbetare med annan utbildning. Uppdragsbeskrivningen tydliggör de olika professionernas ansvarsområden och ska vara en hjälp vid planering, struktur och schemaläggning på förskolorna.

Resultat

Förskolorna har hög förskollärartäthet vilket är en förutsättning för en kvalitativ utbildning. Vår organisation stödjer förskollärarnas särskilda ansvar i arbetslaget för att möjliggöra barns utveckling och lärande.

Samtliga förskolor har deltagit i implementeringen och tagit del av uppdragsbeskrivningen men vi har i olika omgångar fått backa och repetera innehållet för att skapa en förståelse för hur uppdraget påverkar det vardagliga arbetet. Det pågår ett arbete på förskolorna där schemaläggningen ses över för att säkerställa att förskollärarna är på plats när flest barn är närvarande och där det i största utsträckning bedrivs undervisning.

Analys och bedömning

Vår höga förskollärartäthet på samtliga förskolor ger bra förutsättningar för att bedriva en kvalitativ pedagogisk utbildning. Skolverkets allmänna råd med kommentarer om Måluppfyllelse i förskolan betonar att det viktigaste för en god kvalitet i förskolan är personalens utbildning och kompetens. För att tillgodose behovet av förskollärare som är nödvändigt för utbildningens kvalitet och för att säkerställa att vi kan rekrytera och behålla de förskollärare som finns anställda i kommunen behöver det finnas utrymme i vår budget som möjliggör detta. Med den nya budgetramen har vi en farhåga att vi inte

kommer att kunna rekrytera eller behålla utbildade förskollärare eftersom vi måste tillämpa fler periodiserade visstidsanställningar. En annan farhåga är att minskat antal tillsvidareanställda kraftigt kommer påverka kvaliteten och ökar arbetsbelastningen för utbildade förskollärare och för alla i arbetslaget.

Förskolans kultur har länge varit att alla ska vara lika delaktiga och ta ansvar för hela utbildningen. Organisationen är ofta uppbyggd av att alla gör allt och vi har inte tagit hänsyn till de olika kompetenser som de olika yrkeskategorierna besitter. Vi rektorer, skolchefer och huvudmän beskriver ofta hur uppdelningen av yrkeskategorierna är viktiga för vår kvalitet och för ökad måluppfyllelse men att det i praktiken, bland personalen, kan vara väldigt känsligt att diskutera roller och ansvarsfördelning och framförallt då lyfta skillnaderna. Vad som är tydligt i teorin blir svårt i praktiken. Med implementeringen av uppdragsbeskrivningen har vi börjat stärka alla yrkeskategoriers unika kompetenser.

Utifrån den förtydligade uppdragsbeskrivningen ser vi att vi behöver stärka och utveckla förskollärarnas ledarskap i sin arbetsgrupp. Under hösten gick våra arbetslagsledare en fortbildning i "Att leda utan att vara chef" med Magnus Tångring. Temat för träffarna har varit att leda sig själv, leda andra, leda team, leda organisation och leda utveckling/förändring. Med pågående pandemi har vi pausat denna fortbildning men övriga förskollärare kommer att ta del av i ett senare skede utifrån att vi ser det kollegiala lärandet som en förutsättning för att befästa fortbildningen syfte. Vi har planerat in fortbildningsinsatsen under våren 2022.

4.8 Rektors ansvar

Nuläge - var är vi?

Jag som rektor har det övergripande ansvaret för att verksamheten bedrivs i enlighet med målen i läroplanen och uppdraget i dess helhet samt ansvarar för förskolans kvalitet. Jag gör en sammanfattande bedömning av hur väl mitt områdes förskolor följer våra övergripande styrdokument och tillsammans med pedagogerna i verksamheten gör vi prioriteringar för hur vårt arbete ska fortgå.

Med stöd och hjälp av arbetslagsledarna försöker jag hela tiden utveckla och förbättra de verktyg vi använder för att utvärdera, följa upp och utveckla vår verksamhet. Det är viktigt att det är dokumentationsunderlag samt reflektionsprotokoll som fyller sin funktion, som är enkla att använda och ändamålsenliga. Ett tydligt årshjul samt kalendarium är också ett viktigt stöd och en hjälp för att få det systematiska kvalitetsarbetet att flyta på.

Arbetslagsledarna kommer att framöver få en större roll i att leda sina kollegors diskussioner under arbetslagsträffar och reflektionstid. Organisationen med att pedagogerna har olika ansvarsområden är effektiv och framgångsrik, alla vet

vad som förväntas av vem. Det ger möjlighet till delaktighet och ställer stora krav på att informationen från möten mm delges till övriga kollegor. Utmaningen för mig som rektor blir att skapa effektivare möten och skapa tid för arbetslagsledarna så att de kan stötta sina kollegor i utvecklings- och förändringsarbetet vi står inför.

Pedagogerna är den viktigaste faktorn för att lyckas utveckla förskolan kvalitativt, att de har förutsättningar för att kunna tillämpa och fokusera på sitt uppdrag är av högsta prioritet. Att som rektor vara lyhörd och ett stöd i prioriteringar samt ge tid för reflektioner och kollegiala samtal har varit framgångsfaktorer i arbetet.

Förskolan har en stark värdegrund framskriven i läroplanen och alla kommunanställda har kännedom om kommunens gemensamma värdegrund PUMI. Det är viktigt att PUMI genomsyrar utbildningen, att den efterlevs och sammanflätas med läroplanens värdegrund och förskolornas visionsarbete. Vi har även sett att vi behöver kontinuerligt uppmärksamma ICDP som förhållningssätt och avsätter tid för vägledarna att leda lärande samtal.

Visionsarbetet är satt på alla förskolor och har fördjupats ytterligare med stöttning av processutbildningen med entreprenörskap i förskolan som samtliga pedagoger på område Söder har deltagit i. Arbetet kommer att fortgå kring förskolornas visioner samt hur vi omsätter och synliggör den ännu mer i vårt vardagsarbete under kommande läsår. De gemensamma visionerna är ett bra sätt för att skapa VI-känsla och samsyn på förskolorna.

Vi har implementerat förskolans gemensamma vision: "**Förskolan - en plats för lärande möten där alla blir sitt bästa jag!**", som handlar till stor del om värdegrunden att lyfta alla i varje möte, stort som smått samt att -Tillsammans blir jag bäst!

Utmaningen inom förskolan har under lång tid varit att få möjlighet till reflektions- och planeringstid som matchar arbetsbelastningen. Att skapa forum för pedagogiska lärande samtal bidrar till att förskolornas systematiska arbete fördjupas och skapar en kvalitativ förskola. Vi behöver se över att prioritera dessa forum i alla mötestillfällen då kollegiala samtal är det mest framgångsrika för skolutveckling.

Dokumentationen sker systematiskt av samtliga pedagoger men till stor del enbart genom pedagogernas egna reflektioner. Jag tillsammans med mina rektorskollegor ville inför detta läsår återinföra mer av den analoga dokumentationen som synliggör och fångar upp barnens egna tankar kring sitt lärande i projektarbete. Genom detta kan vi förhoppningsvis även möjliggöra och öka vårdnadshavarnas delaktighet och insyn i utbildningen. Så detta läsår har vi implementerat processvägg på samtliga förskolor i kommunen.

Barnhälsoteamet har berikats med fler vägledare och ICDP som förhållningssätt uppmärksammas i olika situationer. Detta för att få klä sina handlingar i ord och begrepp, uppmärksamma ICDP och hålla den vid liv som ett naturligt förhållningssätt. Det är viktigt att fortsätta avsätta dagliga samtalstider där vägledarna kan föra lärande samtal kring ICDP. Med ett ökat främjande och förbyggande arbete kommer pedagogerna utveckla sin kompetens som kommer gynna alla barn på förskolorna. Vägledarna har fortbildat kollegor i förtydligande pedagogik, TAKK och bildstöd. För att befästa detta arbetssätt samt utifrån samhällsbilden som varit under våren 2020 med hög andel frånvarande personal behöver detta arbete fortgå även under kommande läsår. Kartläggningen från förra läsåret påvisade att vi behöver arbeta mer med den främjande och förebyggande leken med inåtvända och utåtagerande barn.

Förskolan för fortlöpande diskussioner för att beakta sin organisation utifrån Skolverkets riktlinjer för mindre barngrupper. Forskning visar att personalens utbildning och kompetens är den viktigaste kvalitetsfaktorn i förskolan och barngruppens sammansättning. Det är angeläget att det inte blir för många relationer för barnen att förhålla sig till under en dag, framförallt har de yngsta barnen mest att vinna på att vara i mindre barngrupper. Med barngrupp menar Skolverket de barn som är inskrivna på en avdelning, det vill säga den grupp som barnet ingår i under större delen av sin dag i förskolan. Förskolorna arbetar med att dela in barnen i mindre grupper/team och hösten 2020 kommer samtliga arbeta med barnen i mindre konstellationer för att hålla barngruppernas storlek inom Skolverkets riktlinjer. Utmaningen i denna omorganisation är att hålla barngrupperna/teamen intakta under större delen av dagen.

Läsårets annorlunda samhälle med en pågående pandemi har påverkat förskolornas organisation och handlingsförmåga. Kriser innebär trots allt nya möjligheter, pedagogerna har fått nya rutiner och utifrån detta hittat nya vägar som tryggt och säkrat barnens vistelse i förskolan. För mig som rektor är det väsentligt att inte låta mig lamslås av oro utan istället försöka höja blicken, se framåt och ta tillvara på de kreativa idéerna som föds ur den omvälvande Coronakrisen. Tillvaron kanske inte blir exakt som förut därför är det viktigt att vi alla håller i och håller ut.

Under hösten 2020 har förskolorna genomgått en omorganisation. Vi har nu två förskoleområden istället för fyra områden samt påbörjat vårt samledarskap mellan rektorer.

Arbetsgivaren tillsammans med fackliga parter tog under juni månad 2020 fram en uppdragsbeskrivning. Syftet var att förtydliga de olika professionernas ansvarsområden som är framskrivna i Skollag samt Läroplan för förskolan. Varje profession har sitt unika ansvar och uppdrag som ska synliggöras och kommuniceras i sin unikheter och där inte sättas emot varandra utan komplettera

varandra för barnets bästa.

För mig som rektor är det av hög vikt att barn får möta vuxna som tror på och har en positiv inställning inför utbildningen. Därför är det viktigt att arbeta och synliggöra arbetet med arbetsglädje, att fokusera på det som går att påverka och som ger positiv energi. Vi ska skapa hopp och tillförsikt inför framtiden. Barn har som rättighet att känna hur roligt och spännande det är att växa, utvecklas och lära. Möts barn av detta så behåller barn sin nyfikenhet och kreativitet och viljan och modet att förändra och utveckla samhället.

Resultat

Vi har ett välfungerande årshjul där arbetet med vårt systematiska kvalitetsarbete finns synliggjort. Jag initierar och samlar in handlingsplaner från arbetslagen regelbundet. Jag försöker alltid ge arbetslagen återkoppling via mail eller vid arbetslagssamtal rörande deras direkta arbete i verksamheten samt kring deras prioriterade mål i handlingsplanerna.

Det systematiska kvalitetsarbetet som genomförs ute på förskolorna ger en ökad kvalitet på vår utbildning. Pedagogerna arbetar fokuserat och medvetet med läroplanens mål samt utgår hela tiden från barnens behov, nyfikenhet och intressen då de planerar sin utbildning.

Under läsåret har medarbetarsamtal genomförts med all personal där aktuell kompetens- och utvecklingsplan upprättas utifrån det som framkommit under samtalet.

Det rådande läget med pandemin har fortsatt påverkat vår planering och organisation under hela läsåret 2020/2021. Vi har fått ändra och anpassa vårt arbetssätt för att skapa trygghet och säkerhet för våra barn då det periodvis varit en hög frånvaro bland både barn och personal.

Mycket av vår verksamhet har förlagts utomhus för att minska riskerna för smittspridning, vilket medfört att pedagogerna på ett kreativt sätt snabbt har fått tänka om och flytta ut sin utbildning och nyttja utemiljön för medvetna undervisningssituationer.

Vår viktiga gemensamma reflektionstid har påverkats av läget och viss planering samt tid för det kollegiala lärandet har tyvärr försvunnit vilket påverkat vårt utvecklingsarbete och gett en känsla hos pedagogerna av att inte ligga i fas med vårt kvalitetsarbete (SKA) med regelbundna uppföljningar och utvärderingar för att se om vi gör rätt saker i förhållande till våra prioriterade mål. Dessa forum för dialog och reflektion är viktiga för pedagogerna för att de tillsammans ska kunna planera, utvärdera och utveckla innehållet på utbildningen.

Under läsåret har vi genomfört de flesta inplanerade mötena och en del utbildningar digitalt men vi kan se att erfarenhetsutbytet och delaktigheten i

samtalen inte blir på samma sätt som när man träffas fysiskt.

På en av höstens kompetensdagar startade vi upp arbetet med BHT-temat förebyggande lek, med fokus på inåtvända samt utåtagerande barn, detta tema har sedan regelbundet återkommit under våren på både kompetensdagen i januari samt under 3 ALT tillfällen i februari, mars och maj månad. Detta arbete måste vi fortsätta hålla vid liv och säkerställa att detta blir en naturlig del i utbildningen, att leken används på ett medvetet sätt i undervisningen. Vårt arbete med leken och hur vi pedagoger kan stödja barnen kommer fortgå under kommande läsåret. Under höstens kompetensdag fick pedagogerna även ta del av en digital föreläsning med kriminologen, genusvetaren, utbildaren och debattören Nina Rung. Syftet var att öka kunskapen om könsnormer och machokultur.

Att använda leken som verktyg för att arbeta med normer och attityder i förskolan är framgångsrikt. Vi kan se tendenser av machokultur redan bland förskolebarnen. Som ett led i förvaltningens röda tråd med våldsprevention kommer det främjande arbetet under 2020 - 2021 syfta till att stärka pedagogernas roll i barns lek och samspel samt öka kunskapen hur vi kan motverka normer, attityder och värderingar som inte är adekvata för samhället.

Genom ett stadsbidrag för skapande förskola har pedagogerna fått möjlighet att tillsammans med kulturskolan arbeta med projektet "Drama och musik som ett verktyg i leken". Detta arbete kommer att fortgå även under höstterminen 2021.

Vi har även påbörjat utbilda fler vägledare i ICDP, nivå 2, då vi anser att det är av högsta vikt att vi har pedagoger ute på förskolorna som har stor kunskap i detta ämne. Vi har även satsat på att utbilda en vägledare i ICDP, nivå 3, som kommer att bli vår utbildare i ICDP efter att vår nuvarande utbildare går i pension. Detta möjliggör att vi kan hålla återkommande utbildningar för pedagogerna och fortsätta ha en egen levande ICDP organisation.

Vi har implementera förskolans gemensamma vision: **Förskolan- en plats för lärande möten där alla blir sitt bästa jag**, där både förhållningssätt från ICDP, förskolans värdegrundsarbete samt kommunens värdegrund PUMI vävts in.

Arbetsmiljöfrågor har uppmärksammats på olika sätt under våra gemensamma träffar utifrån årshjulet för SAM, systematiskt arbetsmiljöarbete. Utifrån utvärderingar med arbetsmiljögruppen och hälsoinspiratörerna är arbetsglädje ett aktuellt område som vi arbetat aktivt med under läsåret. Stort fokus har lagts på de gemensamma träffar på olika aspekter av arbetsglädje och hälsa så som stresshantering och återhämtning samt feedback och inställning. I slutet på terminen påbörjade vi arbetet med att kartlägga varje förskolas arbetsmiljö med stöd av Sunt arbetslivs skattningsunderlag, detta arbete är ännu inte helt klart och kommer att fortgå under hösten 2021.

För att stärka samtliga arbetslagsledarnas ledarroll har vi under hösten 2020 satsat på en ledarskapsutbildning, "Att leda utan att vara chef". Även vi rektorer har deltagit på denna utbildning och vi planerar att kunna erbjuda denna utbildning för flera av våra förskollärare med start våren 2022.

Arbetet med processväggen är i startgroparna på mina förskolor då mycket av läsårets arbete handlat om att skapa goda relationer med barnen och deras vårdnadshavare. Mycket tid har gått till att få ett flyt i arbetet då många barn- och personalgrupper är nya tillsammans, bara att sätta nya rutiner och få ett flöde i arbetet har tagit längre tid är vanligt på grund av de annorlunda tiderna vi befunnit oss i med en hel del frånvaro.

Förskolorna har länge arbetat med att dela in barnen i mindre gruppsammansättningar under delar av dagen men under hösten 2020 har vi försökt att komma igång med att arbeta i "Team" för att kunna hålla de mindre barngrupperna intakta en större del av dagen enligt Skolverkets riktlinjer. Detta arbete är en utmaning och kräver tid och även hög frisknärvaro hos personalen för att kunna sjösättas enligt riktlinjerna.

Visionsarbetet är på gång på mitt område och det fortsatta arbetet handlar nu om att synliggöra hur vår vision syns i vårt vardagsarbete på vår förskola, hur man med enkla konkreta aktiviteter visar vad vår förskola har för målsättning och inriktning med sitt arbete. Min förhoppning är att visionsarbetet skapar en större vi-känsla vilket hjälper pedagogerna att skapa samsyn. Alla vet vart de ska - målbilden blir tydlig för pedagogerna.

Till våren 2021 fick vi en ny budgetram att arbeta efter, i denna Resursfördelningsmodell fördelas pengarna utifrån antalet barn vi har på respektive förskola, barnens vistelsetid samt deras ålder. Tidigare har vi haft samma budgetram i flera års tid oavsett antalet inskrivna barn, deras ålder och vistelsetid. Denna nya resursfördelningsmodell ska skapa en likvärdighet mellan kommunens förskolor så att pengarna fördelas mer rättvist.

Dock känner jag en viss oro för hur denna modell kommer att påverka min inre organisation och det finns en oro hos mig att arbetsbelastningen kan komma att öka då denna modell kan leda till att vi får en högre andel utbildad personal med periodiserade visstidsanställningar vilket påverkar både arbetsbelastningen för behöriga pedagoger samt kvalitén på vår utbildning.

Jag kommer fortsätta arbeta under hösten med denna nya resursfördelningsmodell tillsammans med mina medarbetare för att skapa en transparens och förståelse för budgetarbete.

Utifrån uppdragsbeskrivningen och förskollärarens uppdrag och ansvar för utbildning och undervisning, valde vi att schemalägga förskolläraren då det är flest barn på plats i utbildningen. När personalen fick utvärdera

uppdragsbeskrivning och schemaläggning framkom det att pedagoger upplever att de saknar schemalagd planerings- och reflektionstid. De efterfrågar mer tid för kollegialt lärande. Det var tydligt att det fanns individuella upplevelser gällande schemaläggning. Det var också viktigt att det finns gemensamma riktlinjer för schemaläggning men vi måste ha i åtanke att förutsättningarna ser olika ut på förskolorna.

Analys och bedömning

Under sommaren 2020 gjorde vi en stor omorganisation i vår verksamhet och flyttade till nya lokaler. Detta innebär att det har skett stora förändringar för både barn och vuxna på vår förskola. Det har skapats nya barngrupper samt nya arbetslag för de vuxna, vi befinner oss i en ny miljö där vi tillsammans måste hitta rutiner och arbetssätt som fungerar både ute- och inne.

Detta läsår har vi valt att lägga fokus på att skapa en trygg och säker miljö för våra barn och det viktigaste för oss i uppstarten har handlat om att skapa trygga och goda relationer med barnen och få dem att knyta an till oss vuxna samt de övriga barnen i gruppen, skapa en tillhörighet.

Vi har jobbat mycket med våra gemensamma rutiner och strukturer på Skogsglántan för alla gemensamma ytor under höstterminen, vi har regelbundet följt upp, utvärderat och anpassat rutinerna. Nu börjar rutinerna sitta och vi börjar få ett bra flöde i vårt arbete som skapar goda förutsättningar för barnens fortsatta utveckling och lärande. Dessa gemensamma strukturer och rutiner har även bidragit till att vi kunnat skapa goda förutsättningar för lek och relationsskapande mellan barnen och mellan barn och oss pedagoger.

Pedagogerna är de viktigaste faktorerna för att lyckas utveckla förskolan kvalitativt, att de har förutsättningar för att kunna tillämpa och fokusera på sitt uppdrag är av högsta prioritet. Höstens arbete med att implementera förskolans gemensamma vision har genom kollegialt lärande stärkt både förskolans värdegrund men även varje enskild pedagog. Fortfarande krävs det ett arbete för att skapa ett arbetsklimat där feedback är en naturlig del för att lyfta andra och för att alla ska kunna bli sitt bästa jag.

Dokumentationen sker systematiskt av samtliga pedagoger men till stor del enbart genom pedagogernas egna reflektioner. Detta läsår har processväggen implementeras på samtliga förskolor och på sikt kommer barnens egna tankar kring sitt lärande i projektarbetet synliggöras och fångas upp i denna "processvägg". Genom detta arbete kan vi även möjliggöra vårdnadshavarnas delaktighet och insyn i utbildningen.

Arbetet med processvägg är i startgroparna på mina förskolor då det i perioder varit mycket personal frånvarande och vi inte kunnat få till den värdefulla reflektions- och planeringstiden för att kunna utveckla och sätta detta arbete till fullo.

Att skapa forum för pedagogiska lärande samtal bidrar till att förskolornas systematiska arbete fördjupas och skapar en kvalitativ förskola. Vi behöver se över att prioritera dessa forum i alla mötestillfällen då kollegiala samtal är det mest framgångsrika för skolutveckling.

Kartläggningen som vår specialpedagog har gjort under våren visar att vi har ett ökat antal barn som behöver stöd i språk. Även skolan lyfter på våra samverkansmöten att eleverna visar brister i språkförståelse. Därför ser vi ett behov av att alla förskolor i kommunen till hösten kommer att börja arbeta med Före Bornholmsmodellen för att stärka och skapa en likvärdighet kring det språkutvecklande arbetet på våra förskolor och ge våra barn de bästa förutsättningarna till ett rikt språk. Detta skapar även en röd tråd till skolans arbete med språk.

Förskolan för fortlöpande diskussioner för att beakta sin organisation utifrån Skolverkets riktlinjer för mindre barngrupper. Forskning visar att personalens utbildning och kompetens är den viktigaste kvalitetsfaktorn i förskolan och barngruppens sammansättning. Det är angeläget att det inte blir för många relationer för barnen att förhålla sig till under en dag, framförallt har de yngsta barnen mest att vinna på att vara i mindre barngrupper. Med barngrupp menar Skolverket de barn som är inskrivna på en avdelning, det vill säga den grupp som barnet ingår i under större delen av sin dag i förskolan.

Skogsgläntan arbetar aktivt med att dela in barnen i mindre grupper och strävar mot att hålla barngruppernas storlek inom Skolverkets riktlinjer. Utmaningen i denna organisation är att försöka hålla grupperna intakta under större delen av dagen. Dock har denna organisation med att hålla de mindre barngrupperna/teamen intakta varit en utmaning under pågående pandemi. Personalbortfall har medfört att vi stundtals varit tvungna att omstrukturera våra grupper och barn har fått involverats i andra grupper än vad de var tänkta att vara i från början. Dock har detta gått bra och vi har fortfarande kunnat delat barnen i mindre grupper.

Det rådande läget med pandemin har fortsatt påverkat vår planering och organisation under läsåret. Vi har fått ändra och anpassa vårt arbetssätt för att skapa trygghet och säkerhet för våra barn då det periodvis varit en hög frånvaro bland både barn och personal. Mycket av vår verksamhet har förlagts utomhus för att minska riskerna för smittspridning. Vår viktiga gemensamma reflektionstid har påverkats av läget och viss planering samt tid för det kollegiala lärandet har tyvärr försvunnit vilket påverkat vårt utvecklingsarbete och gett en känsla av att inte ligga i fas med vårt kvalitetsarbete (SKA) med regelbundna uppföljningar och utvärderingar för att se om vi gör rätt saker i förhållande till våra prioriterade mål.

Arbetsmiljön är en viktig faktor för att trivas samt prestera på arbetsplatsen.

Utifrån det som framkommit från utvärderingen av uppdragsbeskrivning samt återkommande samtal med medarbetare har vi beslutat att testa ett nytt koncept gällande vår organisation för att möta en hållbar arbetsmiljö med hållbara scheman. Vi har skapat utrymme för kollegialt lärande samt planering och reflektionstid för att matcha uppdrag och ansvar samt att skapa balans mellan krav och resurser. Skolverket framhåller att kollegialt lärande är en framgångsrik metod för att nå skolutveckling. Vi rektorer har ständigt en dialog hur vi tillsammans kan skapa rätt och bäst förutsättningar för barn och pedagoger i utbildningen.

5 Barn-/Elevhälsa

Förskolan ska vara trygg, rolig och lärorik för varje barn. Därför är det viktigt att pedagogerna är medvetna om det som sker i utbildningen och har förmågan att arbeta förbyggande mot ohälsa. Att systematiskt dokumentera och reflektera det som sker är viktigt för att få syn på varje barns förskolevistelse.

Barnhälsoteamets insatser i utbildningen och pedagogernas utbildning i ICDP har varit framgångsrika och bidragit till ett förebyggande arbetssätt. Därför är det viktigt att alla pedagoger får ta del av utbildningen samt att arbetet med barnhälsoteamet systematiskt följs upp och utvärderas. Ett ökat fokus på främjande och förbyggande arbete synliggör för pedagogerna att deras kompetens och insatser gör skillnad och gynnar alla barn på förskolorna.

- Alla arbetslag dokumenterar och reflekterar sin utbildning systematiskt som ett underlag till förskoleverksamhetens planering.
- Arbetet med barnhälsoteamet följs upp och utvärderas varje år.
- Alla pedagoger ska ha utbildning i ICDP.
- Varje förskola ska ha en ICDP-vägledare.
- Alla pedagoger ska ha brand -och HLR utbildning var tredje år.

Barnhälsoteamet har under läsåret träffats var sjätte vecka under ledning av förskolans specialpedagog. Specialpedagogen fungerar som ett bollplank för vägledarna, stärker deras roll, förhållningssätt och ser till att vägledarna får ta del av aktuell forskning och annan beprövad erfarenhet. Specialpedagogen ser till att rutiner och arbetsgången för handlingsplaner är väl implementerade och att ärenden hanterats enligt arbetsgången. Vägledarna kan ses som specialpedagogens förlängda arm ut i utbildningen. Barnhälsoteamet har även i uppgift att revidera barn och hälsoteam planen en gång per år.

Föregående års kartläggningar visade att många ärenden som diskuterades i barnhälsoteamet hade kopplingar till barn svårigheter till lek. Under läsåret har vägledarna därför fått fortbildning av specialpedagog kring barns svårigheter med samspel och lek, gällande både inåtvända och utåtagerande barn. Specialpedagogen har handlett vägledarna i det förebyggande arbetet med fokus på hur vi pedagoger kan stärka barns lek och samspel. Läsårets träffar genomfördes till stor del på Teams vilket blev mest informativt och teoretiskt. Det viktiga kollegiala lärandet minskar eftersom dialogen och erfarenhetsutbytet begränsas vid digitala möten.

Efter läsårets BHT har specialpedagog sammanställt vilka ärenden som har lyfts av förskolornas vägledare. Kartläggningen visar att vi har ett ökat antal barn som behöver stöd i såväl språk som social interaktion. Vi kommer därför under läsåret 2021/2022 satsa på att pedagoger får kompetensutveckling kring språk,

samspel och lek via kollegialt lärande samt att vi kommer att introducera arbetet med Före Bornholmsmodellen.

Vi ser fortfarande att det är viktigt att fortsätta uppmärksamma TAKK och bildstöd då detta förebyggande arbete är till nytta och gagnar alla barn i utbildningen.

Vi har under läsåret utbildat fler vägledare i ICDP nivå 2. Vi har även satsat på att utbilda en vägledare i ICDP nivå 3 som blir vår blivande utbildare i ICDP efter att vår nuvarande utbildare går i pension.

Det finns ett behov från pedagoger att få repetera ICDPs grunder vid jämna mellanrum. Därför har vi planerat in sådana återkommande tillfällen med start hösten 2021.

6 Analys och bedömning

- Sjösätta organisationen och arbetssättet på Skogsglántan

I samband med flytten till våra nya lokaler skedde det många förändringar på en och samma gång. Nya barn- och personalgrupper sattes samman. Nya rutiner och strukturer skapades för att få ett bra flöde i vår nya lokal och i vårt arbete. Miljön både ute och inne var ny för oss alla, vilket naturligtvis skapade en del oro i början.

De gemensamma rutinerna och strukturerna för Skogsglántan har hela tiden utvärderats och förändrats för att få vår verksamhet och utbildning att fungera på bästa sätt.

Fokus detta läsår har framför allt legat på att skapa trygga och goda relationer till både barn och deras vårdnadshavare.

Tillsammans har vi lyckats skapa goda, trygga, stabila relationer som är en förutsättning för barns lärande, utveckling och meningsskapande. Vi har även lyckats skapa goda relationer med våra vårdnadshavare och till varandra i arbetslagen. Vi har tillsammans hittat rutiner och strukturer som skapat goda förutsättningar för att alla barn och vuxna ska kunna bli sitt bästa jag, kunna utvecklas och lära tillsammans trots att vi inte alla gånger haft de bästa förutsättningarna pga. den pågående pandemin.

- Implementera förskolans gemensamma vision. Att lyfta andra till sitt bästa jag, genom kollegialt lärande.

Under höstens gemensamma arbetsplatsträffar har vi fokuserat på att implementera förskolans gemensamma vision. Vi började med att berätta bakgrund och syfte med en gemensam vision för förskolan och hur den hänger samman med Arboga kommuns vision, PUMI samt förskolornas egna visioner. Därefter har vi arbetat med hur vi i alla möten, oavsett om det är barn, vårdnadshavare, kollegor, chefer eller andra kan möjliggöra att alla får bli sitt bästa jag. Vi har även kopplat visionen till att arbeta med feedback. Feedback skapar förutsättning för andra och sig själv att utvecklas. Ett utmärkt verktyg att använda för att ge någon information om hens beteende. Det handlar om att förse en person med information som gör det möjligt för hen att förändra sitt beteende eller vidmakthålla ett önskat beteende. Detta är svårt och det krävs övning. Vi upplever oftast att det är lättare att ge beröm än feedback. Skillnaden är att när feedback ges så får mottagaren mer information om vad som var bra, vad som kunde göras bättre eller annorlunda.

Vi ser att visionen har implementerats och tagits emot väl av pedagogerna. Visionen ger en meningsskapande helhet för förskolorna. Skapar en långsiktighet och likvärdighet samt ger en gemensam drivkraft. Utmaningen som består för pedagogerna är att kunna lyfta både bra och mindre bra

bemötanden i vardagen. För att kunna göra det fullt ut behöver man vara trygg i sig själv. Att ge feedback är ett arbete som vi kommer att fortsätta med.

- Synliggörande dokumentation genom processvägg.

Dokumentationen sker systematiskt av samtliga pedagoger men till stor del enbart genom pedagogernas egna reflektioner. Då vi upplevde att vi hade tappat stora delar av den analoga dokumentationen så ville vi återinföra den i vår utbildning. Den analoga dokumentationen synliggör och fångar upp barnens egna tankar kring sitt lärande. Det står även i vår läroplan för förskolan att barn och vårdnadshavare ska kunna vara delaktiga och ha inflytande över utbildningen. Att arbeta med processvägg handlar om att med utgångspunkt i det som har hänt, utveckla utbildningen och undervisningen tillsammans, barn och pedagoger. Att göra barn delaktiga i dokumentationen har flera syften. Att dela den med barnen och att som pedagog öppna ögon och öron och göra sig nyfiken på vad barnen fastnar för, vilka detaljer, frågor, händelser eller material som barnen uppmärksammar är kanske något helt annat än vad pedagogerna har tänkt sig. Genom att ta till vara på barns nyfikenhet och intressen, underlättar det för den fortsatta planeringen av undervisningen. Processväggen ökar förhoppningsvis barnens inflytande och delaktighet i undervisningen.

Arbetslagen/teamen har kommit olika långt i sitt arbete med processvägg. För mig som rektor är det viktigt att jag ser till att pedagoger får ta del av varandras processer och utbyta erfarenheter och tankar när arbetet med processvägg är igång. På så vis kan väggen skapa nya möjligheter. Det är viktigt att pedagoger har insikten om att det inte finns något rätt eller fel då det gäller detta arbete. När vi reflekterar tillsammans med barnen kan vi skapa nya förståelser och insikter. Våra erfarenheter blir till ny kunskap. När vi reflekterar tillsammans över vardagssituationer kan vi få syn på invanda mönster, normer och värderingar samt oskrivna regler som finns i vår utbildning.

Processvägen öppnar förhoppningsvis även upp för att vårdnadshavare kan bli mer involverade i utbildningen, skapa större insyn samt öka delaktigheten.

- Förtydligande pedagogik, TAKK och bildstöd.

Förtydligande pedagogik, TAKK och bildstöd var det område som vi såg i kartläggningen hösten 2019 att vi behövde utveckla och därför genomfördes det en fortbildning i detta som var webbaserad. Utbildningen i ledning av vägledare nådde ut till samtliga pedagoger. Dock kan vi idag se, ute i verksamheten, att detta arbete lätt glöms bort bland vissa pedagoger. Att arbeta med förtydligande pedagogik är något som stärker alla barn. Alla barn har rätt till ett språk och genom att arbeta med TAKK och bildstöd förstärker det kommunikationen hos flera barn. Framförallt hos de yngre barnen som inte har ett utvecklat verbalt språk. Det är viktigt att alla pedagoger praktiserar detta i vardagen och implementerar det i sitt förhållningssätt. Att känna sig trygg i

TAKK och bildstöd kräver daglig repetition för att kunskapen ska bli befäst. Detta är ett område som vi ser att vi behöver ha återkommande repetition i för att bibehålla kunskap och hålla det levande i vardagen.

- Stärka pedagogernas roll i barns lek och samspel. Vägledarna kompetensutvecklas i främjande och förebyggande lek gällande inåtvända och utåtagerande barn. Skapande förskola projekt för förskolans med drama och musik som verktyg i leken för att främja barns lärande, kreativitet och fantasi.

Fortbildningen kring att stärka pedagogernas roll i barns lek och samspel har genomförts under ledning av vår specialpedagog. När barn leker berättar de alltid något om sig själva. För att kunna ta del av dessa berättelser är det viktigt att vara en närvarande pedagog. Om vi pedagoger använder flera sinnen och olika "glasögon" för att se språk, matematik mm, så ser vi med hjälp av leken barns lärande och vad det är som väcker barns nyfikenhet och intressen. Samtidigt ser vi vart barnen är på väg i sitt lärande eller vad det är som skulle behövas i utbildningen för att lärandet ska fortgå och fördjupas. Härigenom kan pedagogerna ge barnen tillgång till just de verktyg som de behöver för att utvecklas och lära mer. Men en återkommande fråga är alltid den om huruvida pedagoger ska delta i barns lek eller om barnen ska ha sin lek ifred från vuxna? Som forskaren Margaretha Öhman och Skolforskningsinstitutet (2019) lyfter är det viktigt att pedagoger har kunskap om de olika roller som de kan inta i barns lek såsom materialförvaltare, rekvisitör, regissör eller lekledare och att man har förmågan att kunna växla mellan dessa. En del vuxna kan känna sig osäkra inför varandra när de ska delta i leken. Det enda sättet att skapa självförtroende är genom lek med barnen. Det är med andra ord inte bara barn som växer genom lek utan även pedagoger kan finna nya sidor hos sig själv.

Fortbildningen har skett genom teams vilket har försvårat det kollegiala lärandet mellan pedagoger. Flera känner sig obekväma kring användandet av teams vilket hämmar diskussionerna kring ämnet. Dock är fortbildningen väldigt uppskattad. Utvärderingen av fortbildningen visar att pedagoger tycker att de har fått med sig flera olika verktyg för att stötta barns lek. Dock önskar de mer repetition av lek och dess betydelse för barns utveckling. Vi kommer därför att fortsätta med detta tema under hösten 2021. Skapande förskola med drama och rytmik gav flera infallsvinklar och nya tips hur pedagogerna kan arbeta och utveckla barns lek och lärande.

- Stärka förskollärarnas ledarskap, att leda kollegor.

Arbetslagsledarna tillsammans med rektorer har deltagit på en ledarskapsutbildning för att stärka förskollärarnas ledarskap, öka kunskapen i att leda kollegor, lära sig om olika ledarstilar samt reflektera över hur jag själv är och vill/kan vara. Tanken är att fler förskollärare ska gå denna utbildning, dock har vi pausat den under rådande pandemi och kommer att återuppta

fortbildningen när möjlighet ges. Vid sista tillfället fick vi nämligen ha utbildningen via teams, vilket ledde till att vi inte kunde genomföra praktiska övningar samt att vi återigen såg att det hämmade det kollegiala lärandet. Det blir inte samma kvalitet på diskussionerna som när vi träffas fysiskt.

- Fortsatt arbete med organisation utifrån Skolverkets rekommendationer för minskade barngrupper utifrån varje förskolas förutsättningar.

Pedagoger uttrycker ofta att de vill ha en nära och varm relation till varje barn men hävdar också att vissa strukturer gör det svårt att nå dit. Ju större barngrupperna är, desto mindre uppmärksamhet får varje enskilt barn. När barngruppen delas in i mindre grupper ökar inte bara möjligheten till fokus på varje enskild individ utan också möjligheten till bättre lärarkvalitet. Även barns möjlighet till inflytande och delaktighet ökar.

Från och med hösten 2020 arbetar samtliga förskolor med att dela barnen i mindre grupper och vi strävar efter att följa Skolverkets rekommendationer för minskade barngrupper. Förutsättningarna har sett olika ut då vissa avdelningar/team har varit mer utsatta för personalfrånvaro och vi har då fått tänkt om på förskolan. Dock har vi hela tiden förhållit oss till att barnen ska vistas i mindre grupper under större delen av dagen. Flera pedagoger ser vinningen med att själv eller tillsammans med en kollega ansvara över en mindre grupp medan andra pedagoger är mer obekväma med att arbeta ensam med en liten grupp barn. Dock överväger fördelarna. Barn som vistas i mindre grupper får mer "lugn och ro" i sin lek, mindre relationer att förhålla sig till under en dag och det ökar möjligheten till samspel och kommunikation mellan pedagoger och barn. Det är också lättare för varje pedagog att bemöta varje enskild individ där de befinner sig och även följa barns nyfikenhet och intressen då de planerar för utbildningen.

Det är viktigt i denna organisation att vi inte stirrar oss blinda på antal barn i varje grupp eller team utan tar hänsyn till pedagogernas utbildning och kompetens, personaltätheten relaterat till antal barn, barngruppens sammansättning och den fysiska miljön. Detta är avgörande faktorer som ska styra gruppens storlek. I Skolverkets allmänna råd med kommentarer, Måluppfyllelse i förskolan står det följande: "Som riktmärke för antal barn i en barngrupp rekommenderar Skolverket 6-12 för barn i åldern 1-3 år respektive 9-15 för barn i åldern 4-5 år. Riktmärket ska tolkas som något att förhålla sig till och inte något statiskt. Det kan alltså vara både färre eller fler barn i en barngrupp än vad riktmärket anger, beroende på hur väl de tidigare nämnda faktorerna fungerar tillsammans".

Det vi kan se så här långt, är att arbeta i en organisation med flera mindre gruppsammansättningar, kräver en tydlig struktur samt stor flexibilitet hos pedagogerna. Vi kommer att arbeta vidare med att utveckla organisationen på

våra förskolor så att det passar respektive förskola med dess förutsättningar och resurser.

- Arbetsglädje, feedback, stresshantering och återhämtning.

Är ett arbete som ständigt pågår. Tillsammans med mig som rektor har hälsoinspiratörerna samt arbetsmiljögruppen en stor och viktigt uppgift då det gäller att se till att alla trivs och känner glädje att gå till arbetet. Dock är detta ett arbete som måste göras tillsammans med samtliga pedagoger. Vi är varandras arbetsmiljöer. Vi har bland annat under läsåret pratat om att tillstånd smittar och att alla måste ta ett eget ansvar över hur vi bemöter kollegor, barn, vårdnadshavare och andra i vår vardag.

Då vi under hösten implementerade förskolans gemensamma vision, så har vi arbetat en del med feedback och förståelsen över hur viktigt det är att ge positiv likaså konstruktiv feedback för att alla ska kunna utvecklas till sitt bästa jag.

Vi har inspirerats av författaren och föreläsaren Christina Stiellis tankar kring att arbetsglädje är allas ansvar och vi har även tagit hjälp adekvata artiklar kring ämnet för att öka kunskapen och medvetenheten kring medarbetarskap. Vi är varandras arbetsmiljöer!

Under hösten har samtliga team/arbetslag skrivit arbetslagskontrakt för att skapa en större förståelse för varandra, en vi-känsla samt en samsyn kring uppdraget. Arbetslagskontrakten har sedan regelbundet lyfts i arbetslagen/teamen för att säkerställa att de följs.

- Resursfördelningsmodellen, transparens och förståelse för budgetarbete.

Under hösten påbörjades arbetet med att introducera en ny resursfördelningsmodell. Först fick vi rektorer en redogörelse över vad det skulle innebära för framtiden, därefter har pedagogerna fått en dragning av vår ekonom och i anslutning till detta fått ställa frågor kring modellen.

Resursfördelningsmodellen innebär ett nytt sätt att tänka kring ekonomi. Vi har från och med våren 2021 varit tvungna att dra ner på vår grundbemanning på samtliga förskolor. Vi har skrivit riskbedömningar kring detta om hur det kan komma att påverka framtida utbildning, arbetsmiljö och vår möjlighet att leva upp till de lagar och förordningar som vi är ålagda att följa.

En farhåga som jag som kan se med resursfördelningsmodellen är att vi får allt fler barn som är i stort behov av stöd. Det är rektorns uppgift att se till att alla elever utvecklas så långt som möjligt vilket det står tydligt om i skollagen. Men med lagen följer ingen automatisk utbetalning av ekonomiska medel, vilket gör att det blir mitt ansvar att inom ramen se till att alla barn får det stöd de behöver och att pedagogerna får en god arbetsmiljö.

7 Kommande utvecklingsområden

- Att lyfta andra till sitt bästa jag och skapa möjligheter för utvecklingsarbete, organisera för kollegialt lärande och skapa goda förutsättningar för en hållbar arbetsmiljö.
- Synliggörande dokumentation genom processvägg.
- Förtydligande pedagogik, TAKK och bildstöd.
- Stärka pedagogernas roll i barns lek och samspel. Skapande förskola projekt för förskolans med drama och musik som verktyg i leken för att främja barns lärande, kreativitet och fantasi.
- Stärka och skapa likvärdighet i språkutvecklande arbetet på förskolorna med Före Bornholmsmodellen.
- Stärka förskolläraernas ledarskap, att leda kollegor.
- Fortsatt arbete med organisation utifrån Skolverkets rekommendationer för minskade barngrupper utifrån varje förskolas förutsättningar.
- Resursfördelningsmodellen, transparens och förståelse för budgetarbete.